

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

- 3 . . . . . גנרל סיר ריצ'ארד גייל
תכנון אש ארטילריה בעיני איש הרגלים . . . . . מיור ו. א. ואיט 13
טנקים בהגנה בגבעות (פרק קרב) . . . . .
21 לויטננט־ראשון קלארק ס. מאנדי
30 . . . . . מדף הספרים

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

תמונת השער

"עין רואה ואינה נראית" למלחמות-עתיד

התמונה שבשער ה"צקלון" — איננה דוקא מודעה מושכת לתוצרת־קוסמטיקה של מפעלי "הלן קרטיס" או בדומה. זוהי רק הדגמה לכך איזה צורות, הרחוקות לכאורה מלעורר חשד כל־שהוא לקשר עם סוגיות צבא ומלחמה, אפשרי יהיה לתת למצלמת־הכיס הטלביזיונית זעירת־הממד החדשה אשר על השלמת פיתוחה נתבשרנו זה עתה מארה"ב. משקלה — כ־400 גרם אך ברגישותה עולה היא על מצלמות הטלביזיה המקובלות. צמצומה, כוחה וחוזקה — ופשטות תפעולה — נתאפשרו עקב השימוש ב"טרנסיסטורים" ובשופרת־מצלמה חדשה "וידיקון" בת חצי אינץ'. היא מאפשרת תצפית־סוּך במישרין במקומות ונקודות אליהם לא יכלה להגיע העין באמצעות הציוד שהיה מצוי עד כה. אפשר להפעילה מתוך כף־היד, או להתזיק בה באמצעות ידית־מאחז אקדחית — או כשהיא מבורגת אל קיר או רצפה, או מוצבת על הצובה. היא יונקת — ממקור חשמל של זרם חילופין בן 115 וולט — פחות מ־350 ואט, ומכלת מהם רק שלושה ואט. ועוד: כושרה רב לעמידה בפני הלם ורטיטה.

מקורות ומחברים

(הערות והארות לקורא)

חיל הרגלים במערכה הדישה

הגנרל סיר ריצ'ארד גייל, מי שהיה מצביאו של "צבא-ההינד" הבריטי בגרמניה באמצע שנות ה-50 (ואילו בשלהי מלחמת-העולם פקד על דיביזיה מוטסת שנחתה בנורמנדיה) — הוא אחת הדמויות הבולטות שבכוחות-המוזונים של בריטניה בתקופה האחרונה; ולא זו בלבד, אלא שיחד עם פיקודו הבריטי שימש גם כמצביא "קבוצת-הארמיות הצפונית" של כוחות נאט"ו שבאירופה התיכונה והצפונית. אין הוא נמנה לא על מתקני-תיקונים קיצוניים ולא על שמרנים קיצוניים במערכות צבא בריטניה, ודבריו מבטאים לרוב (פרט לכמה הבעות-דעה אישיות — וכרגיל חריפות-למדי) מעין "דרך-מלך" המקובלת על רוב חוגי הצבא. אין תמה על כן, כי מאמרו על משימות הרגלים בתנאי הקרב בן-זמננו, לאחר שנתפרסם בבריטניה, ראה אור גם מעל עמודיו של כלי-מבטא צבאי קנדי. רבות מהדעות (והניסוחים) הספיקו בינתיים להופיע גם במסגרת "ההשקפה הצבאית הכללית" שהחלה לצאת לאור, לפני מספר חודשים והמשמשת את כוחות נאט"ו (לשונותיה — אנגלית, צרפתית, גרמנית ואיטלקית...), המאמר תורגם מ"רבעון הצבא הקנדי" ("Canadian Army Journal").

תכנון איש ארטיילריה בעיני איש הרגלים

התהום הפעורה שבין ה"רציו" ל"הכרחי" ודאי שמרגשת בכל אחד מתחומי אימנו של איש צבא ומפקד — כל איש צבא ומפקד, ועל אחת כמה וכמה כזה הנמנה על צבא-מילואים; אך אחד התחומים ה"רגישים" ביותר מבחינה זאת הוא, כלפי מפקדי-רגלים איש-מילואים, תחום השיתוף הבין-חילי וטיב הסיוע אשר הוא ראוי לצפות לו (וחייב לתבוע אותו) מהחילות-המסייעים העיקריים; וביניהם — חיל-התותחנים, נושאו של אותו סיוע-ארטילרי אשר בלעדיו תקשה על הרגלים מלאכתם פריכמה, ועשייתה תעלה להם בדם מרובה הרבה יותר. טבעי הוא על כן כי צבא אשר בעיקרו צבא-מילואים הנו — וכזה אמנם הנו הצבא האבסטרלי — יראה לפרסם בירחונו הצבאי מדי פעם סקירות מקצועיות, אך עם זאת בעלות אופי ראשוני למדי, לחינוך השכלתם הצבאית של קציניו בתחום זה. על כך כי טיבן של סקירות אלו משיב-עצמן מעידה העובדה כי ירחונו של הצבא האירי שוקד על הגשתן-מחדש מעל גבי עמודיו-הוא. הפעם ניתנת ב"צקלון" סקירת יסוד: על עצם צורות-הירי וסוגי-האש העיקריים של הארטיילריה. היא שאובה הפעם מתוך "ירחון המגן האירי".

(The Irish Defence Journal)

טנקים בהגנה בגבעות

שנים מהנושאים החוזרים-ונשנים בהתמדה ב"צקלון" הם — פעולות-שריון ולחמה בהרים (מבלי להזכיר כבר את סוגית ה"לילה"...), במאמרו של הלויטננט האמריקאי מיישהיה מפקד מחלקת שריון בזירת קוריאה, הניתן בהוברת זו של "צקלון", משתלבים ומשתזרים-אהדדי כל שלושת הגורמים האלה (אם כי גורם הלילה — רק על פני חלק מהמאמר), ועוד מעלה נודעת לתיאור זה של מעשה-קרב לא-מך הגדולים אך מעניין, ומכמת בחינות אף מאלף: הדברים נתרשו על רקע של עמידת-הגנה; מצב, אשר לגבי אפשרויותיו של השריון בו ודאי שיש עוד ללמוד וללמוד. הדברים נתפרסמו בדו-ירחון של חיל-השריון לצבא ארה"ב — "שריון" ("Armour").

אין חוסן לצבא בלערי חוסן אנשי-הרגלים

חיל-הרגלים במערכה חרישה

גנ. סיר ריצ'ארד גייל

פצצת האטום, השפעת עצמת האויר, המוקשים, ההמצאות האלקטרוניות וכל שאר ההמצאות למיניהן — ואותה איסטרטגיה הקרויה "איסטרטגית הפערים וה-חזיתות-הרחבות" — כל אלה מן ההכרח שיביאו לעתים את איש הרגלים לידי תהיה מהו, לאמתו של דבר, מקומו בשדה המערכה החדיש. האם גדלה או פחתה, החשיבות שנודעת במערכה החדישה למקומו זה? עצם תפקידו בה — מהו? מבעיה זו, ומן התשובה עליה תנבע שאלה נוספת חשובה: מהם העקרונות שצריכים להדריכנו בארגון חיל-הרגלים שלנו — ובאימונו — בשביל שנכשירו לתפקידו?

קשה ביותר לראות מראש, במידה כלשהי של ודאות, מה תהיה תמונת שדה המערכה של העתיד. בעבר, לא הצלחנו בכך ביותר. איש לא חזה-מראש את פני הדברים, כפי שהתרחשו בסופו של דבר בצרפת ב-1940. פני מסע-המלחמה של גנרל ויול בצפון אפריקה היו כאלה אשר לא נחזו מראש בדרך כלל, (ואולי אף לא נחזו מראש ע"י אף אחד); מלבד אולי על ידי ויול עצמו. ב-1941 היינו מוכנים למלחמה ביבשת אירופה; אך לא חזינו מראש "מלחמת שחיקה", אשר תמשך שנים על שנים בבוץ ובחפירות, כשהתיל-הדוקרני שליט בטקטיקה. ואילו בעברנו הקרוב-יותר לא חזינו-מראש מלחמה בחצי אי צחיח, נגד אויב אסיאתי בעל עצמת אויר בלתי-מוגבלת — כפי שהיתה מלחמת קוריאה.

היו אשר היו המושגים הנוקשים (ואפילו מבוססים-הגיונית) שהיו לאי-מי בעבר — הרי בדרך כלל נאלצנו, לאור המאורעות, לעצבם בדמות חדשה. מדוע איפוא לא חזינו-מראש את צורות קרב אלו כפי שנתגבשו בפועל? שהרי עתה בהתבוננו ב"מבט אל העבר" אין בהן שום דבר מסתורי.

ישנן לכך, סבורני, שתי סיבות. ראשית, נוטים אנו לעצב מושגים ודעות תוך קשר הדוק מדי לנסינונו האחרון במלחמה. שנית, בימי שלום נוטים אנו לעצב מושגים נוקשים מדי — לא רק באשר לטקטיקה שלנו עצמנו, אלא גם באשר לטקטיקה של כל יריב אפשרי. מיחסים אנו ליריב האפשרי מתודה טקטית המבוססת על אשר עשה הוא או בני בריתו במלחמה הקודמת האחרונה — ולא על מה שיוכל לעשות, ויתכן כי יעשה, במלחמה הבאה. חובה עלינו להזהר מנטיות אלו.

דבר זה אין פירושו בשום פנים כי עלינו להמתין להתהוות המאורעות, ולהש-איר את תכניותינו ואורח-הפעולה שלנו בשלב אורירי-מעורפל; אולם פירושו הוא

כי — אם אמנם מתכוננים אנו לכפות את רצוננו־אנו על יריבנו — חובה עלינו להניח כי יש להם דמיון; ועלינו־עצמנו להיות ערוכים כך שיהיה מהלך־התפתחות־הדברים אשר הלז ירצה להטיל על שדה הקרב כאשר יהיה — והיו המקומות בהם נצטרך ללחום אשר יהיו — לא נמצא מופתים, ולא נצטרך עקב־כך „לרקוד לפי חלילו“ של האויב. דוגמה נאה לנטיה לקבוע דעות נוקשות מדי לגבי כך מה עומד יריבך לעשות, היא גורלו המעציב של גנרל באַנקס, מפקדם של כוחות הצפון במערכת וינצ'סטר. גנרל באַנקס גמר אומר בדעתו באיזו מזרועות „מזלג“ עמק עתיד ג'קסון „חומת האבן“ להתקרב אליו — וטעה. היו סיבות רבות לכשלונו של באַנקס, אולם התפישה הנוקשה שלו באשר לטקטיקה של יריבו היא שהיתה בעורריו.

הופעת הלחמה הגרעינית

השפעותיה האמתיות של הלחמה הגרעינית על קרבות יבשתיים הנן רק דבר שבהשערה. בפרטים רבים, השפעות אלו הן בגדר סוד ומסיבות בטחון ברורות מ־אליהן אין סודות אלה ידועים ברבים. ואולם, כה הרבה נכתב בעתונות על ידי אנשי מדע ואחרים בדבר ההשפעות הכלליות של כלי זין גרעיניים, עד אשר אפשר להסיק מכך כמה מסקנות המתקבלות למדי על־הדעת.

כלי זין חדש זה — אם הוא מצוי בכמויות מספיקות — נותן בידי המפקד עצמה קטלנית אשר לא היתה מצויה קודם מעולם. פיתוחה של עצמה קטלנית זו והפעלתה מן ההכרח שיהיו לה — וללא ספק היה יהיו — השפעות מרחיקות־לכת ביותר. בעוד שאין לטעון כי השפעות אלו תהיינה מכריעות דוקא הרי אין ספק כי הן תהיינה כאלו שהשימוש בהן יהיה גורם חשוב מאוד, אם לא החשוב ביותר, במסע המלחמה בכללו. יתכן מאוד כי השפעת מחצם של כלי זין אלה על היריב תהיה כזו שכל קצב קרב־היבשה כפי שתיארוהו לפני־כן ישתנה מיסודו. אכן, התקפות־נגד, על ידי כוחות אשר בעבר ודאי שהיינו רואים אותם כבלתי־מספיקים למשימה זו, אפשר ותהפכנה לאפשריות ואף להכרחיות, באם רצוננו כי נוכל לקצור את יכול היתרונות הצבאיים שינבעו בהשפעתם ההרסנית של כלי זין אלה, רישומו של השימוש ע"י אויב בכלי נשק גרעיניים — אי אפשר שלא תהיה לו השפעה על איסטרטגיית היבשה שלנו ועל ניהול קרב־הקרקע החדיש. ריכוזי גייסות כאלה, למשל, אשר קרו בשעת חצית הרהיין ב־1945, יהיו כיום בגדר של איבוד־לדעת.

עד כאן בענין בחינותיה הרחבות יותר של הבעיה. אולם מה כאשר לבחינות הנוגעות־מקורב־יותר לניהול־התפתחותו של קרב? הקו האופייני העיקרי של כלי זין זה הוא הריכוז האדיר של עצמת־קטל. יתכן אפילו כי ריכוז זה גדול מדי, כי הרי די בכך שאדם יהרג פעם אחת בלבד. בעבר לא הביאה השמדה מרוכות המונית של בני אדם לנצחון טקטי. הגרמנים השתמשו במלחמת־העולם הראשונה בגזים נגד הבריטים בניסיון להבקיע לעבר „התעלה האנגלית“ — והנסיין נכשל. באותו זמן

הופתעו הבריטים כליל, אבידותיהם היו ענקיות והם היו בלתי מוכנים לחלוטין. התפעול המרוכז־ההמוני באותה מלחמה בעצמת ההרג של הארטילריה — בקנה מידה אשר כמוהו לא נודע לפני כן ומאז — לא הביא אלא להישגים טקטיים מקומיים. מלוא־עצמתו של „פיקוד המפציצים“ הבריטי כשהופעל במערכה מזרחית לקאָאָן, בנורמנדיה, ביולי 1944, לא הביא, כשלעצמו, תוצאות מכריעות. בכל המקרים האלה היו כמובן גורמים חשובים נוספים שהשפיעו על כך כי התוצאות תהיינה כאלו בלבד; אולם הרי תמיד יהיו מצויים גורמים נוספים כאלה. העובדה שהתוצאות לא היו מכריעות — בעינה עומדת.

המסקנה אותה אני מסיק היא כי תוצאות התקפה אטומית לא תהיינה סופיות, שאינן־ערעור־אחריהן; אך הן תשפעה על כל פרט בניהול המערכה. העלמה, הטעיה, מחפה ופיזור מושכל — כל אלה יהיו בגדר הכרח. נקיטה באמצעים כאלה תשיג מידה רבה של הקטנת רישומם של כלי זין אלה עלינו ואילו כאשר אנו נשתמש בהם, שימוש תוקפני, יתכן ונוכל ליצור הזדמנויות — אשר צבאותינו חייבים להיות גמישים וניידים די הצורך בשביל שיהיה ביכולתם לנצלם.

עדיפות באויר בממדיה הנכונים

מרבית לדבר על עליונות אוירית. יש לה חשיבות רבה ביותר וכל צד יאבק עליה. אכן יש לראותה כגורם בלחימה, מתוך פרספקטיבה נכוחה ומתקבלת על הדעת. איני סובר כי צבאות ללא עדיפות אויר אבודים הם. אכן, כל לקחיה של מלחמת־העולם האחרונה הראו כי ההיפך הוא הנכון. בראשית ימי הלחימה במדבר המערבי ובצפון אפריקה, אין ספק שלא היתה לנו עליונות אוירית; אולם נאבקנו כדי להשיגה, ורק לאחר שהשגנוה יכולנו לעבור במלוא מובן המלה למתקפה. הגרמנים איבדו את עדיפותם באויר — אולם דבר זה לא מנע מהם להוסיף וללחום בעקשנות. העובדה שקבעה את תבוסתם היתה זו שלעולם לא יכלו לזכות־בחזרה בעדיפות באויר.

השימוש המושכל, החסכוני־ביותר והכדאי־ביותר באותם משאבי כוח אוירי העומדים לרשותו של צד לוחם זה או אחר — הוא שיקבע אולי יותר מכל גורם אחר למי תהיה ההצלחה בשדה הקרב.

סבורני כי נחיתות אויר תמורה, היא אחד מאותם צדדים של קרב חדיש העלולים אולי לעורר פניקה בלתי הכרחית. על כן מן ההכרח להבין את מחצה הפסיכולוגי של עובדה זו על איש הרגלים. מן ההכרח לאמנו כיצד להתחשב בה — וכן כיצד להגיב עליה. התעלמות אוילית ממנה תגרום נזק רב. יש להזהר הן מפני חרדת יתר מתוצאותיה, והן מפני אמונה רבה מדי בהשפעתה הישירה של עדיפות האויר שלנו על היריב.

ההטעיה — ובת זוגה, ההעלמה — הרי הן גורמים בעלי חשיבות חיונית. הן

זו והן זו חייבות להיות סעיפי יסוד בכל תכנית — ואל לכן לצרפן אחר-כך, כתוצאה מ„מחשבות שניות“. ההטעיה וההעלמה מחייבות רמה גבוהה של אימון ורמה גבוהה של משמעת. אי-ציות והתעלמות מפקודות בנושא זה מן הזכרה שהנכשלים בכך יבואו עד מהרה על עונשם. והרי הם אשר יהיו הראשונים לסבול מכשלון ההטעיה וההעלמה; רוחם ורצון-הלחימה שלהם הם אשר יחוו בועזע הראשון.

מערכת היבשה מושפעת על-ידי התפתחות מדעית

המכ"ם כאמצעי-איכון; הצילום בלילה דרך עננים ומגבהים רמים; הקרנים האינפרא-אדומות כאמצעי לראות-מבלי-להראות; הלחמה הכימית והביולוגית; השליטה בכלי נשק, במכונות ובקליעים באמצעות האלחוט; צורות שונות של תחבולת-לבקשת-מטרה, וכיו"ב; — כל אלה ישפיעו על מערכת היבשה באותה מידה בדיוק שאחד הצדדים ידו תהיה על העליונה בפיתוחם או שיהיה בעל הידע הדרוש כדי להשתמש בהם כזאת — או כדי לסכלם. יש מן-הסכנה בנישה אל בעיות טקטיות ואיסטרטגיות המתבססת על מושג „הגדודים הגדולים“ מבלי לבחון מושג זה בחינה שלמה ומדעית לאור ההתפתחות הטכנית של החזקה והעתיד. המסקנה היא כי מערכת יבשה שתוכננה ללא הערכה מלאה ורבת-דמיון של הגורמים המדעיים תכשל — משום שהיא לא תוכל לשאת את המתוחות הבלתי-צפויה של עמידה בפני יכולת בלתי משוערת אשר השימוש המלא בקדמה המדעית עלול להקנות ליריב שמחשבתו תהיה בעלת מעוף רב יותר. הקשה שבבעיות היא אולי כיצד לישם גורמים אלה אל אופן עריכת הכוחות וציוד העוצבות (למשל — דיביזיות), כפי שהנם מקובלים כיום.

אשר לחיל-הרגלים, אבחן אחר כך את משימות-היסוד שלו — ואת עומק השפעתם של גורמים אלה על ארגון וציודן אף של יחידות יסוד — נאמר של גדודים.

עצמתו של שריון

ההערות הבאות שלי נוגעות בענין השריון, זכרון — יש וקצר הנו; והתי-אוריה — יש והיא ורודה-מדי. טנק כבד כל עוד הנו בר-פעולה, הרי הוא חולש על שדה-הקרב בנקודה בה הוא נמצא. במקרה של מספר רב יותר של טנקים כאלה — מתרחבים פשוט ממדיה של אותה „נקודה“ עליה הם חולשים. אם יאמר לך איש התיאוריה כי אין הדבר כך — אל תאמין לו.

שנים הם הדברים החשובים המצויים בטנק: שריונו — ותותחו. תותח ארוך-טוח, בעל מהירות-לוע גבוהה, המוגן על ידי שריון עבה דיו ובעל זווית-נטיה נאותות — והיורה מ„עמדת תובה“, שממנה נראים רק תותחו וגג צריחו — כמוהו כבעיה ללא-פתרון לאותם תותחנים נגד-טנקיים אשר כלי נשקם פחות-טוח לעומת הטנק מחמת היותם כלים חסרי מהירות-לוע-גבוהה. מספר מספיק של טנקים כבדים כאלה — אשר באשם רבת-ההרס ניתן לתמוך ולהגבירה, גם באמצעות אש

ארטילריה. רגילה — יש בו כדי לספק מחפה די-צורך בשביל שיתאפשר לשאר הטנקים להנחית את התקפתם עד-תום. בניהול מערכה חדישה מהוה עצמה טנקית גורם שאי אפשר להתעלם ממנו. הדאגה לתפעולו הנכון של כוח רב-אפשרויות זה צריך שתשלוט במחשבה הטקטית. והמסקנה מכך היא — כי גם לחקר אמצעי-הנגד כלפי הטנק נודעת חשיבות רבה.

הגנה נגד-טנקית

ענין זה מביא אותי לתחום ההגנה הנגד-טנקית. בשטח זה חלה התפתחות רבה. הגורמים בהגנה הנגד-טנקית הם הגורמים הבאים: הקרקע; תותחים בעלי מהירות לוע גבוהה היורים פגזים חודרי שריון והנישאים לרוב בטנקים; כלי הנשק של הרגלים, אשר עצמת פגיעתם רבה מאוד אך טוחם מוגבל מאוד; מוקשים — מתכתיים (הניתנים לגילוי מגנטי) ובלתי-מתכתיים; וכן — אם נציץ לתוך העתיד — פלעי-מונחים. ולבסוף, במצבים של יחסי-כוחות מתקבלים על הדעת באויר, יש להביא בחשבון גם את המטוסים הפועלים בתותחים-אבטומטיים וברקטות. זהו מכלול אדיר של כלי הנשק ההגנתיים. יש הטוענים כי מערך זה הנו כה אדיר עד כי שוב נמצאה בשדה ההתפתחות הצבאית ההגנה גוברת על ההתקפה; ולא לה המחזיקים בדעה זו, הרי פירושו של דבר — שקיעת הטנק.

אין אני משתייך לאסכולה זו, משום שאיני סובר שדבר שקיעת הטנק מתרחש בקלות כזו. הדבר שאמנם מתקבל על דעתי הוא כי בענין זה יש צורך באופן-ראיה מאוזן. שכן מצויים גורמים נוספים המסייעים לתוקף להתגבר על ההגנה הנגד-טנקית.

הראשון באלה הוא גורם העדיפות האוירית המקומית הנותנת לתוקף את היכולת „להרוות“ את ההגנה במהלומות מן האויר ברקטות, פצצות נפלים, הבזקות מקליעים ובנפצי-אויר של פצצות חנ"ם. שנית, יש להביא בחשבון את תכליתיותה של אש הארטילריה המופעלת בהשכל. ולאחרונה יש לזכור את גורם שכלו ותבונתו של האדם, את תנופתו, מרצו ותושייתו.

חיל הרגלים

והנה, הבסיס לארגוננו היא הדיביזיה — דיביזיות הרגלים או דיביזיות השריון. דיביזיות אלה נלחמות על מנת להביס את האויב. תפקידן הוא להשמיד צבאות אויבים. באיזו דרך תעשינה זאת — דבר זה תלוי בכך כיצד מתכוון המפקד לנהל את המערכה. הוא יכול לתקוף; ויכול הוא להתגונן ואחר לתקוף התקפת-נגד. במקרה הראשון תקדמנה הדיביזיות, תגענה לידי מגע-קרב ותשמדנה את האויב או על ידי הסתערות חזיתית ישרה או באמצעות כיתור. ואילו במקרה השני הן תמוכנה את האויב אל עמדות-ההגנה שלהן, או אל פערים שביניהן והן תבלומנה אותן באש או תשמדנה אותן באמצעות התקפת נגד. הן בהסתערות והן בהזקקה-בקרקע, חיל-

הרגלים הנו גורם שאי־אפשר בלעדיו. עצמת־אש עשויה להמית מספר מסוים מאנשי האויב, אולם כפי שכבר צוין לא פעם, כשהיא בפני עצמה — אין בה משום הכרעה סופית. ההסתערות ההכרחית אינה יכולה להתבצע אלא על ידי בני אדם; כי עקב העובדה כי אף באותם כלי רכב שנועדו לתנועה בשטחים ללא דרך, בין משוריינים ובין בלתי משוריינים, טבועות בכל זאת מגבלות תנועה ידועות, נמצא כי רק החיילים הרגליים הם המסוגלים לעבור בכל סוג וסוג של פני־הקרקע ולהגיע לידי מגע־קרב אישי עם האויב. ואכן, חיל־הרגלים, למרות כל מגמות ההתפתחות החדשות הללו — עודנו ממלא את תפקידו החיוני במערכה.

כל כוננותה ודריכותה של חזית, ותהא רחבה כאשר תהא, סובבת בסופו של דבר על איש־הרגלים. ביום או בלילה, בערפל, בגשם או בשלג — חייל הרגלים הוא העומד על משמרתו ושומר על החזית. החזית מתמוטטת כאשר מתמוטט חיל־הרגלים. החזית מחזיקה מעמד כל עוד מחזיק חיל־הרגלים מעמד.

החזקה בקרקע תובעת מאת הרגלים תביעות קשות. כפי שכבר ראינו, עצמת האש, ותהא חשובה כאשר תהא, אינה מסוגלת למלא את מקום הרגלים. במציאות הרגלים הם המספקים את המחפה אשר ממנו ניתן לפתח עצמת אש. על פצעים ניתן לחפות באש, אולם מן ההכרח שהיחידות היוצרות אש זו תהיינה מובטחות על ידי היערכות־רגלים. על־כן, הפחתת מספר גדודי הרגלים בדיביזיה אינה עשויה אלא להפחית מן החיפוי שהנו החיוני בשביל היחידות יוצרות־האש, בין שהן משתיכות אורגנית לדיביזיה ובין שסופחו אליה זמנית.

אשר לדיביזיות משוריינות, שתפקידן הוא תוקפני מיסודו, הרי בהן דרושים הרגלים בשביל שילחמו עם הטנקים או לחעננם. תפקידם הוא לאבטח את הטנקים בפני הסתערות ישירה, מטוחים קרובים, של כלי נשק קוטל־טנקים קצרי טוח. הם החייבים לתפוס ולהחזיק באותה קרקע החיונית בשביל חיפוי על תמרונו של השר־יון; הם החייבים לתקוף את אותם עמדות ויעדים שאינם מתאימים להתקפת שריון אולם כיבושם הוא חלק חיוני מתכנית המבצע. והם החייבים להחזיק בקרקע החזקת־קבע — דבר שאין השריון יכול לעשותו.

חיל הרגלים לוחם בגדודים־גדודים. מן ההכרח שהגדודים לא יהיו חלשים מדי. כוחו של חיל הרגלים מושתת על כוחם של הגדודים. מן ההכרח שיהיו בגדוד די אנשים בשביל לספק את הזקיפים (בלילה — במשמרות כפולים), לספק אנשים ל־פטרולים, ולהבטיח כי הגדוד בתור יחידה שלמה אינו הופך תשוש על ידי כך שחלק גדול מדי של אנשיו, במשך לילות רבים מדי, מבצע יותר מדי משימות שמירה או פטרול. הפחתה רבה מדי של עצמת־הרובאים שבגדוד, מתוך הסתמכות על כך שיש לו כלי נשק אבטומטיים, — שהיא תיאוריה הרווחת בחוגים שונים — הנה מעשה מסוכן המתעלם לחלוטין מהעובדות החמורות שבמציאות. אותו שיקול עצמו חל גם על כך מה ערכם של שיפורים וסידורי־כוחות הכרחיים־פחות שונים, ובאיוז מידה יכול הגדוד להרשות לעצמו לקיימם. רשת־תקשורת היא דבר שכולם

רוצים ביקרו; אולם — שפעת קשרים המשגרים תשדורות לפלוגות שעצמתן אינה מספקת לביצוע תפקידן — אין בה אלא ברכה לבטלה. תחבורה היא דבר חיוני; אולם שפעת נהגים היושבים בחלקות חנית הרכב בעוד שלחימה מרה מתנהלת בחזית — כמוהם כבזבזו כוח אדם. רכב „נושאי ברנים“, „דבורים“ חמושי־הלהבירים, מרגמות — כל אלה הם דברים מצוינים; אולם אם חסרים באותו זמן אנשים בפלוגות הרובאיות, יראו כל אלה כדברים שלא במקומם. מן ההכרח איפוא להשמר מן הנטייה להוסיף כלי נשק חדשים לגדוד, ולטפח פלוגות־סיוע ופלוגות־מפקדה — פן תדחוקנה יותר מדי את רגלה של הפלוגה הרובאית שהיא־היא „חוט השדרה“ של הגדוד ואשר רק למען עזרה לה קיימים בעצם כל אלה.

על כך, שעה שאנו מעינים בארגון ובתקני־כוח־אדם, הבה ונתחיל מן הכיתה הרובאית. כיתה זו חייבת להיות בעלת עצמת מינימום כזו אשר יהיה בה כדי להבטיח כי היא תוכל למלא את תפקידה אפילו אחרי שתסבול אבידות: שתוכל לספק את הזקיפים, להחזיק בקטע החזית שהוקצה לה ולכסות באשה את הפצעים בין הכיתות שבמחלקה ובין המחלקות עצמן. סוג־משימות אחרון זה („כיסוי פצעים באש“) נועד בעצם למקלעים־הקלים. ואילו ההגנה החזיתית של מוצב הכיתה היא משימת הרובאים. מן ההכרח איפוא שיהיו בכיתה די אנשים בשביל אלה; ושיהיו להם היכולת להשתמש ברוביהם והרגשת בטחון בטיבם של אלה.

עתה נעבור, לענינן של ארבע הפלוגות הרובאיות. גם הללו — בדומה לכיתה צריך שיהיה ביכולתן למלא את תפקידן, הן בהתקפה והן בהגנה. פלוגות רובאים תשושות ומדולדלות — הן הקובעות המביאות לידי מציאות של גדוד תשוש. אשר למקלעים־הבינוניים שבגדוד, הרי תפקידם הוא לכסות באש את הפצעים שבין פלוגות הרובאים — ואת הפצעים הגדולים יותר שבין הגדודים. הם מסוגלים לירות לפי קו־יירי קבועים; ומן ההכרח שיהיו מסוגלים לירות במדויק ביום או בלילה, בערפל או בעשן.

לאחר שקבענו מסמרות לגבי הפלוגות הרובאיות, יכול אתה עכשיו לתת לגדודך את ההשלמות הנחוצות: את יתר פלוגת הסיוע (נוסף על המק־בים) ואת פלוגת המפקדה. אל תהפוך את הגדוד בכללותו לגדול מדי, מגושם מדי ומורכב מדי מכדי שיהיה ביכולתו של קולונל־לויטננט אחד*) לפקד עליו ולאמנו. יתכן כי גדוד הרגלים הבריטי החדש אינו מושלם בכל המעלות, אולם כאשר מצבתו מלאה הרי הוא מתקרב מאוד למילוי כל הדרישות החיוניות הללו.

טקטיקה ואימון

אעסוק עתה בכמה מהצרכים — מאלה הדוחקים־יותר — בתחום טקטיקת הרגלים, ונ"א — גם בתחום אימון הרגלים.

* דרגה המקבילה לזו של סגן־אלוף בצה"ל. — המער.

באופיו של חיל-הרגלים הבריטי טבוע העדר, מיאש כמעט, של ערנות. ככל שמצוינים אנשי חיל הרגלים הבריטי בפעולה הגנתית מובהקת שבה תקיפותם ועקבנותם לא תסולאנה בפז — וככל שטובים הם בהתקפה המתוכננת והערובה מראש — הרי במצבים ידועים חסרים להם תנופה וכושר דמיון. נוטים הם לסמוך מדי על סיוע של חילות אחרים, מבלי לראות כי לעתים קרובות יהיה זה סיוע דל בלבד. אותו דבר הנחשב לברביצווע, וכעומד להעשות, כאשר מצוי הסיוע המלא בשבילי — אין הוא נחשב לברביצווע (וכעומד להעשות) שעה שהלז חסר. סבורני כי דבר זה נובע במידה רבה מאופיו של האימון. בטקטיקה, אורח הפעולה חייב להשתנות בהתאם לאמצעים; וכאשר האמצעים מועטים, מן ההכרח לנקוט אורח-פעולה כזה שינצל עדי-תום את האמצעים המצויים כולם. אין כאן מקום לנקיטה נוקשה ב"מקובלות".

נחרדתי ממש משיעורי הוצאת-התחמושת עליהן נמסר מקוריאה. הוצאת תחמושת כזאת תהיה בלתי אפשרית בהחלט במלחמה גדולה באירופה (על כל פנים — בתחילתה). יהיו כאשר יהיו אומדני המטה שלנו בדבר הוצאת-התחמושת המסור ערת בזירת מלחמה מסוימת, הרי ברור כי יהיו רחוקים מאוד מאלה אליהם הגיעו בקוריאה. אל לנו להתעלם מן העובדה כי התקפה אטומית על נמלים ונתיבי תחבורה עלולה בהחלט לשבש את האספקה שלנו ולגרום להפסקות ממושכות בה. פירוש הדבר יהיה כי לעולם אסור לנו להפריז בהוצאת תחמושת.

יש לנצל את האפשרויות הטמונות בשימוש מושכל בקרקע, בהפתעה, במחפה, בחשיכה, או בערפל ובעשן. אנו מצויים על כך כי השימוש ברובה ובמקלע יהיה שיי מוש מלא. בחלק מהמקב"ים יש להשתמש בשביל לספק אש חיפוי להתקפה; וחלק מהם צריך להשלח קדימה, עם הגייסות הלוחמים, לתכלית התבססות. גם באש תותחי הטנקים, יש להשתמש באותו אופן עצמו. אינני רואה כל סיבה מדוע לא ימלא כאן את תפקידו אחוז ידוע מן הטנקים של רגימנט השריון הדיביזיוני שבכל דיביזיית רגלים. אכן, דבר זה מצריך שיפוט מאוזן, והיעזרות במידת-רמה של שכל-ישר, על מנת להבטיח ששימוש כזה בחלק מן הטנקים לא יחליש יתר על המידה את מסגרת ההגנה. אולם אם ישתמשו בהם בתבונה, מעמדות טובה, הרי עצמת האש של תותחי טנקים אלה עשויה — ואף צריכה — לעמוד לרשות התקפת הנגד.

צריך להתקין, תטל'ג'ים פשוטים שמגמתם לדרבן מחשבה ולפתח אורח-פעולה נאותים לשימוש ההתקפי ברגלים, במצבים בהם האפשרות למתן ירי האר-טילריה (או אספקת התחמושת לארטילריה) הנה מוגבלת. אימון כזה יתרום הרבה לשיפור הטקטיקה של חיל הרגלים.

על תרגילים הנערכים שלא מתחת-כיפת-השמים יש להטיל חרם ונידוי. צא אל הקרקע הפשוטה ביותר כפי שתמצאנה בקרבת הקסקטין שלך. אם מזג האוויר רטוב, אין בכך כלום; הרי יהיה עליך ללחום גם בגשם. זכור: כמעט תמיד תלחם

בכפרים או סביבם. על כן קרב-רחובות הוא-חשוב; כן חשובים אותם מצבים בהם מתנהלת הלחימה עצמה מחוץ לכפר, אלא שהלז אפשר ויהיה הגורם החולש במצבי הטקטי. בתרגילים מסוג זה הנערכים בלי גייסות, השתמש תמיד בתנועה עוקפת והמנע מהתנגשות מצח-אל-מצח. הקף את אויבך באמצעות תמרון והמנע בכל מחיר מלהניח לו לזכות בשורה של חיילים הרוגים מבין כוחותיך-אתה שתשתרע נמש לפני חזית עצמתו או בגישות לכפר בו הוא מחזיק.

מאחר-ייתר אפשר יהיה לבצע את אותם ה"תטל'ג'ים תוך שיתוף הגייסות עצמם. ערוך תרגיל מעין זה בקנה-מידה גדודי. פתח אותו ושננו עד אשר יהפוך לאינסטנקטיבי, בבחינת תרגולת-כמעט; אולם הדבר שלו אני מתכוון הוא אורח-ביצוע-דברים בקרב ולא תרגולת קרב. תרגל הפעלת גייסות יחד עם שריון: כשלעתים השריון מפלס באשו את הדרך לגייסות בלוחותו אותם באש עד אל היעד פנימה — וכשלעתים נע השריון עצמו בראש הגייסות ופורץ בשבילים את הכניסה ליעד. הרגל את הרגלים ואת השריון לפעול יחד. אם ניתן להצביע על צורת אימון מסוימת אחת שהיא-היא החיונית — הרי זו היא. נתח את תכניות האימון שערכת במשך תקופה מסוימת על מנת לראות באיזו תכיפות מבצעים אימון כזה למעשה. אימון מסוג זה צריך להתבצע ברמה הנמוכה ביותר משום שזוהי הרמה בה יצטרך אימון זה להת-מש אח"כ בקרב. וזוהי הרמה בה עלול הוא להתגלות כאימון שאכזב. פתח ותרגל אימונים מסוג זה ב"תטל'ג'ים אשר תערוך בשטח בסמוך לקסקטיןך.

ברצוני להדגיש את אשר הזכרתי בענין ההגנה, והשימוש במק"בים בה. אל תשכח לעולם כי מק"בים יכולים לירות לפי קו-יירי קבועים בחשיכה או באור יום. אל תשכח לעולם את מידת דיוקם בטוחים המגיעים עד ל-2000 מ' בערך. זכור כי יש להם, "אזור-מוכה" ארוך וכן זכור את היתרון שב"אזורים מוכים" המתחפים-אהדדי. אש צולבת מעמדות בעלות מחפה תכסה שטחים פתוחים וכן פערים שבין מתחמים. כשפני הקרקע שטוחים, ניתן לכסות באש כזו כיסוי-של-משמ פערים בני אלפיים מטר כמעט. אש זו, ושדות מוקשים, הוא כל הדרוש לך בקרקע שטוחה. אל תשכח כי לצורך תצפית רצוי להשתמש בקרקע גבוהה. כפרים ואזורים-בנויים קטנים הן עמדות אידיאליות להחזקה: קשה לחסלן, ואש צולבת מתותחים, אשר הוצבו ב-מחפה מאחורי אלה, יכולה להיות תכליתית, מאוד, וקשה יהיה לתוקף לאכן את מקורה. יתר על כן, כפרים כאלה ימצאו על אותן דרכים בהן ירצה האויב להשתמש. אין כלל אפשרות להפריז בערכו של קשר תקין; אולם השימוש, "הבלתי משקי" בקשר אינו מעיד דוקא על הכרה נכונה בדבר השיבותו. "האם נסיעתך דרושה ב-אמת?" (*) — זהו משפט אשר בהחלט אפשר להשתמש בו ביחס לקשר. האם התש-דורת שלך או שיחת-הטלפון או האלחוט שלך הכרחיות הן באמת? מערכת-הקשר

(*) באנגליה, בזמן מלחמת-העולם, היו תלויות כרוזות בנוסח זה בכל תחנות האבטובוסים והרכבת. — המער.

עמוסה יתר על המידה ובמערכות האלחוט משתמשים הרבה מדי. אנשים רבים מדי דומים לנשים מסוימות בשוחחן בטלפון: אין הם יכולים להפסיק לעולם. יש לנקוט כאן במשמעת חמורה בשביל לודא כי תשלחנה אך ורק תשדורות חיוניות, וכי לא ירבו בשיחות פרט לאלה שהגן חיוניות באמת. ארגון הקשבה לשיחות אלחוט בזמן התמרונים, ודברי נויפה חריפים אחריהם, דרושים כאן עד מאוד. בשדה האימון יש ויש צורך בדמיון; אולם לא תהיה תועלת בדמיון אם היסודות לאימון הפרט הטוב לא יונחו באמת ובאמונה. לעולם אין לותר על השגת כושר רב של הפרט באשר לשימוש בכלי נשקו או כלי-עבודתו. אנו בצבא הבריטי השתבחנו תמיד ברמת הכושר של החייל-הפרט שלנו בשימוש בכלי נשק — ויהיה זה רובה, מכשיר אלחוט כלירכב או תותח. לעולם אל תזניה זאת — הזנחה זו — גורדין בצדה. השתדל להעלות את רמת אנשיך באמצעות תחרות. שאל תמיד את עצמך: „העשיתי אימון זה לתחרותי במידה מספקת?“, „האם הנני הופכו למענין במידה מספקת?“, „האם באמת מצליח אני לאמן כהלכה את אנשי כפרטים?“ נתח את תכניות האימון שבי-צעת על פני תקופה מסוימת, כדי לראות שמא הן היו יבשות ובלתי מענינות.

אין צורך בניירת. אין בה כדי לאמן איש. יש לקצץ בה ללא רחם. עיין בספרי ההדרכה. הם טובים. אמן לפי ספרי ההדרכה. הם נכונים.

בצע את כל האימון הטקטי על פני הקרקע עצמה. אל תנסה לבצע תרגילים טקטיים בתוך חדרים. השתמש במפה כשהיא פרושה על הקרקע, בתוך השטח. אל תשתמש במפה בין כתלי הבית. בצע תרגילי מחלקה או פלוגה על פני הקרקע — ללא גייסות וללא ניירת. התעסקות חוזרת-ונשנית היא המביאה לידי שלמות; ועל כן ככל שירבה מספר ה„תלגים“ שתערוך, כן תשתפר דרך-הביצוע שלך. אין צורך בהתקנה מדוקדקת של מסגרת ורקע מורכבים לתרגיל שבכונתך לערכו. שאלות פשוטות כגון „כיצד היית תוקף גבעה זו או כפר זה — או מגן עליהם — אם היו נותנים לך פלוגת רגלים או גונדת שריון עם כל אותו סיוע שהיית רוצה לצרף?“ הן כמעט כל מה שנדרש כאן. לביצוע תרגילים מתקדמים יותר, תדרש כמובן עבודה רבה יותר; אך גם זו תהיה עבודה על קרקע עצמה. ולעולם — לא ניירת כלי-שהיא. היה מציאותי, לעולם אל תהיה תיאורטי. החדר את תחושת המציאות לכל דבר שתעשה.

לכסוף, זכור את שתי הנקודות הללו, כי נכונות הן:

1. אי אפשר שיהיה לך צבא טוב מבלי חיל-רגלים טוב.
2. חיל-רגלים טוב לא יתכן מבלי שיהיו בו אותו אופטימיזם-מדבק ואותה „להיטות“-תוקפנית הנובעים מכושר-גופני טוב. על כן מן הצורך כי איש-הרגלים יהיה בעל כושר גופני טוב מאוד. אם אין הוא קשוח וחסון, לא יוכל לעשות את מלאכתו.

מלאכת-הארטילריה בירי התותחן תיכון —
אך מבלי הבינה את איש-רגלים לא יסבון

תכנון אש ארטילריה

בעיני איש הרגלים

מיור ו, א, ואיט

בעת המגע שקיימתי לאחרונה עם „עוצבות אנשי מילואים-מתנדבים“*, היתה אחת השאלות שנשאלתי בתכיפות הרבה ביותר ע"י קציני רגלים בשעת „תלגים“ ובעת הכנה לבחינות:

„כמה מסוגיה זו שתותחנות שמה חייבים אנו לדעת, בכדי שנהיה מסוגלים לבצע את חלקנר-אנו בעיבוד תכנית-אש?“ אכן, זוהי בעיה של ממש. כי מצד אחד — חיוני הוא שקצין הרגלים ידע על ארטילריה במידה כזו שתאפשר לו להשתמש בה בקרב לתועלתו; אך מצד שני, השימוש באש הארטילרית הנו סוגיה נרחבת, אשר רכישת הבקיאיות בה מצריכה שנים של לימוד. יקשה עד מאוד לצמצם נושא כזה למספר קטן של נקודות שהגן בגדר הכרח; שהרי ישנן נקודות רבות מאוד הנראות כשוות בחשיבותן. בסקירה זו שרטטתי בקיום כלליים את אותם היסודות של תכנון אש ארטילרית, הנראים לי כחייבים להכלל בידיעותיו של כל אחד מקציני חיל-ה-רגלים. כל קצין שימצא את הזמן הדרוש לכך, יוכל להרחיב את ידיעותיו, לתחום אותם ענינים שידיעתם הכרחית פחות אך רצויה — על ידי שיעיין בחוברות התקנון והשימוש הארטילריות. בסקירתי זו אינני חורג אל מעבר לתחומי ארטילרית הר שדה, כי שילובה של ארטילריה נגד-מטוסיית בתוך תכנית-האש אינו כרגיל ענין לשיקולים ולהחלטות ברמות הנמוכות יותר.

רקע הבעיה

לגבי חיל-הרגלים, הקרב הנו שרשרת של פעולות החייבות להתבסס על עקרון האש והתנועה. „אש“ — פירושה עצמת-אש במובנה הרחב. לתאם את מלוא עצמת-האש העומדת לרשותו במסגרת של תכנית-אש, במשולב עם תכנית-התנועה שלו — זהו תפקידו של מפקד הרגלים. ואילו תפקידו של קצין התותחנים המסייע הנו — ליעץ למפקד הרגלים ולהכין את הפרטים הטכניים של תכנית-האש הארטילרית.

שני גורמים הם בגדר הכרח בכדי לזכות בנצחון הקרב:

א. תכנית טקטית נכונה.

ב. תכנון-אש יעיל.

וזאת לזכור: האחריות לתכנית הכוללת (שבתוכה נכללה תכנית-האש) — אחריותו של המפקד-הרגלי היא. אכן, בעבדו את התכנית הכוללת, יושפע מפקד הרגלים תכופות ע"י הכמות של עצמת-האש המצויה לרשותו, וסוגיה.

* הצבא האבסטרלי — רוב רובו של כוח האדם שבו הנו חיל מתנדבים, הנקראים לשירות מילואים לעתים מוזמנות.

משימת הארטילריה

לגבי התותחן, כוח-אש אינו מתבטא בהכרח ע"י מספרם של התותחים המ-צויים; הפגז — ולא התותח — הוא הוא הנשק. הנובע מכך הוא — שמספר קטן של תותחים, המופעלים היטב מבחינה טקטית וטכנית, ישיג תוצאות טובות בהרבה מאשר מספר רב של תותחים המופעלים בצורה בלתי יעילה.

התפקיד הכללי של הארטילריה הוא לתמוך בחיל-הרגלים בכל שלב משלבי הקרב הבאים זה אחר זה ע"י שתפעיל את מכסימום עצמת האש שלרשותה. השפעת האש על האויב חייבת להיות: גרימת עיכוב לתנועותיו, הרס ביצורי-השדה שלו ויצידו, גרימת אבידות לכווח-האדם שלו וערעור רוח גייסותיו.

אחריות

בדרך כלל, אחריותם של מפקד הרגלים ומפקד התותחנים, הנה אחריות משו-תפת רק באותם מקרים, בהם המדובר הוא בסיוע-ארטילרי-הדוק לגייסות. אין לך קו גבול מוגדר המחלק ביניהם אחריות זו, אך כרגיל יחליט מפקד הרגלים על סוג הסיוע הארטילרי הדרוש, ויקבע מה הוא רוצה שסיוע זה יבצע. במסגרת התכנית הכללית שתקבע, תפקידו של מפקד התותחנים הוא לעבד את תכנית האש המפורטת. באותם סוגי הסיוע אשר אינם צמודים במהודק לתנועתם או להיערכותם של הגייסות הקדמיים — תכנונה המפורט של האש הארטילרית יהיה בגדר תפקידו של מפקד התותחנים בלבד, אשר יתבסס על ההנחיות הכלליות שניתנו ע"י מפקד העוצבה.

הנקודות הראשיות שעל המפקד הרגלי לדעתן

- א. בכדי שיוכל לנצל באורח הטוב ביותר לצורך תכנית-האש שלו את האר-טילריה שהוקצתה לו, חייב מפקד הרגלים לדעת:
    - א. את תפקידן של יחידות הארטילריה על סוגיה השונים ואת התוצאות אשר יכולה להשיג כל אחת מהן.
    - ב. מטרות אשר יש לאסור עליהן קרב-אש, עיבוד פרטי עתויים ועצמות האש הנדרשות לכל מטרות.
    - ג. סוגי האש הארטילרית, ואורחי השימוש באש.
- בסקרנו בפרוטרוט את הנקודות האלו, נסתפק בדיון על אותן יחידות ארטי-לריה אשר תפעלנה כרגיל בסיוע לדיביזית רגלים — כלומר — רגימנטים של ארטילרית שדה, "רגימנטים קלים" (דהיינו של מרגמות-כבדות) ורגימנטים של ארטילריה-בינונית.

אופי התפקידים — והשפעותיהם

ארטילרית-שדה

תפקידה של ארטילרית-השדה — סיוע הדוק ליחידות הרגלים הקדמיות ע"י אש מחפה, אש-מגן ומסכי עשן. בכדי לאפשר לה את מיליון של תפקיד זה, יש לו

לפגזו של תותח השדה מצד אחד — פגיעה משתקת ניכרת למדי, אך יחד עם זאת רדיוס-ההריגה שלו קטן דיו, בשביל שיאפשר לגייסותינו-אנו להתקרב עד למרחק קטן ממקום התפוצצות הפגז. כן מצוידים תותחי-השדה בפגזי עשן יעילים. עקב הצורך בסיוע-הדוק, פגז תותח-השדה הנו מן-ההכרח קל במשקלו; ועל כן ההשפעה היחידה אשר לה אפשר לצפות מנפץ הפגז הנה השפעה משתקת (מנטרלת) על גייסות האויב.

מרגמות כבדות

המרגמות הכבדות מיועדות לשמש כהשלמה לארטילרית השדה. ע"י מתן אש מחפה בעומק ולאגפים, וע"י ביצוע משימות אש נגד-מרגמתית. תכונותיה של המרגמה הכבדה (כצבא האבסטרלי — המרגמה הכבדה הנה בת 4.2"), שהן הקובעות בהרבה את טיב משימותיהן: מסלול-תעופה גבוה, אזור-מוכה גדול וקצב-אש מהיר. המרגמה יורה פצצה בעלת השפעה משתקת ניכרת ורדיוס-הריגה גדול. דבר זה, אם נצרך אליו את תכונות המרגמה שהוזכרו לעיל, עושה אותה לנשק מתאים ביותר לנטרול שטחים שאינם קרובים ביותר לגייסותינו-אנו הנמצאים בתנועה או למקומות היערכותם — ובמיוחד כלפי מטרות הנמצאות מאחורי מחסה גבוה. המרגמה אינה מיועדת לפעולה נגד מטרות הדורשות מידת דיוק רבה או פעולת-הריסה, וטעות היא להפעילה במשימות כאלו.

הארטילריה הבינונית

תפקידה של הארטילריה הבינונית הוא להשלים את אשה של ארטילרית השדה ע"י ביצוע משימות כגון אש נגד-סוללתית ואש הטרדה ארוכת-טוח — תפקידים הדורשים פגז כבד יותר וטוח ארוך יותר — וכן ע"י תוספת משקל ועומק לאש מחפה או לאש מגן הנורות ע"י ארטילרית-השדה. כלי הארטילריה הבינונית יורה פגז כבד, השוקל בממוצע כ-40 ק"ג והוא כלי בעל מידת דיוק גבוהה. הפגז מצטיין בהשפעה משתקת ניכרת, אך גם ברדיוס-הריגה גדול. בשל דבר אחרון זה אין אש הארטילריה הבינונית מתאימה לפעולה נגד מטרות הנמצאות במרחק של פחות מ-400 מ' מגייסותינו-אנו. מידת הדיוק הרבה של הכלי והמשקל הרב של הפגז מתאימים במיוחד למשימות שבהן נדרשת פעולה הריסה.

מטרות

במידה שהמדובר בסיוע-הדוק לגייסות, בחירתן של המטרות הנה בעיקר מאחריותו של מפקד הרגלים, ומהוה חלק ממבנה התכנית הטקטית. ישנה חשיבות רבה ביותר לבחירתן הנכונה של המטרות; וזו יכולה להתבסס רק על ידיעות מדויקות ועדכניות. איסוף הידיעות הנו מאחריותן של כל החילות. את זאת חייב כל מפקד לזכור, ועליו לודא שימצאו תחת ידו אמצעי הקישור והקשר ההכרחיים בשביל העברתן המהירה של ידיעות. בקשר לכך יש לזכור, כי יחידות הארטילריה

מצוידות במיוחד לתפקידי תצפית וקשר ולכן הן עולות על כל יחידה אחרת כמקור רות-מודיעין. בבחירתן הסופית של המטרות יש צורך בתיאום הדוק בין המפקד הרגלי לבין יועצו התותחן בכדי לקבוע את סדר העדיפויות בין המשימות השונות, וההשפעה שיש להשיגה לגבי כל אחת מהמטרות.

העתוי

הקרב הוא תהליך אש ותנועה והעתוי הוא אותו גורם, שבאמצעותו ניתן להלחם את שני היסודות האלה להיותם תכנית טקטית אחת. בכדי להשיג את התוצאות הטובות ביותר מאש הארטילריה צריך שתהיה מתואמת במישרין, מבחינת הזמן אל תנועתם של הגייסות. קביעת לוח-הזמנים של תנועות הגייסות — הנה מאחריותו של מפקד-הרגלים, החייב לעבדו במדוקדק תוך התחשבות מלאה בכל הגורמים הנוגעים לענין. אחרי שיקבע את לוח-הזמנים שלו, צריך המפקד הרגלי למסור למפקד התותחנים על עתויים אלה ולדון עמו על הזמן המדויק שבו תפתח האש על כל מטרה, ולכמה זמן היא תדרש.

עצמת האש

גורם זה יקבע במידה רבה את מידת ההשפעה אשר תהיה לתכנית-האש שלנו על האויב. למפקד הרגלי יהיה זה פשוט יותר, אם יבטא את „עצמת האש“ הדרושה לו ע"י ציון ההשפעה שהוא מעונין בה, ויניח למפקד התותחן — שלרשותו הידיעות הטכניות והמקצועיות הדרושות — לקבוע את קצבי-האש, סוגי התחמושת הדרושים וכו'.

סוגי האש

כל צורות הקרב הנן תערובת של התקפה והגנה, וסוגי האש שבאמצעותה תומכת הארטילריה בפעולתם של החילות האחרים קשורים במישרין לשתים אלו. והרי פירוטם:

- א. בהתקפה:
הרעשה-מכינה.
אש מחפה.
- ב. בהגנה:
אש-מגן.
אש מחפה (בסיוע להתקפת-נגד).
- ג. בהתקפה או בהגנה:
הרעשה נגדית (אש-נגד-סוללתית).
אש הטרדה.
מסכי אש

אורחי הנחתת האש

קיימים שני אורחי הנחתת אש-ארטילרית:

מסכי-אש.

ריכוזי-אש.

במסגרת שנים אלה קיימות גרסאות טכניות רבות, ההבדלים שביניהן — הם המבלבלים את רוב קציני-הרגלים. לצורך התמצאות, אפשר להסתפק בכך שנדע את עיקרי המגרעות והיתרונות של כל אחת מהן.

מסכי-אש: זהו פס מתנועע של אש שמאחוריו מתקדמים הגייסות התוקפים כמאחורי „מסך“. אפשר להנחית מסכי-אש בצורות שונות, אך רצוי שיהיו פשוטים ובלתי-מורכבים עד כמה שאפשר.

במקרים שבהם ידוע רק מעט אודות האויב, ואין אפשרות לאכזר את עמדותיו בבירור, מבטיח מסך האש שכל כוחות האויב בשטח שבו עובר המסך ימצאו משור-תקים במידה מסוימת. מאידך גיסא, מסכי-אש דורשים מספר רב של תותחים וכמו-יות תחמושת גדולות. הם קשים לביצוע מבחינה טכנית, והם גוזלים זמן ניכר להכנתם והפעלתם.

ריכוזי-אש: אש מכל מספר שהוא של תותחים, המכוונת אל מטרה מסוימת. ויכוז-אש אפשר לירות או כשכל התותחים מכוונים לנקודה אחת (ריכוזי-אש למטרות-נקודה), או שהאש מפוזרת לאורך קו שבין שתי נקודות (ריכוזי-אש קוי). צורה זו של הנחתת אש הנה תכליתית, כשעמדות האויב ידועות בפירוט, או כשניתן לחשב בדיקנות היכן הן מצויות. כן מצטיינת היא בחסכון בתחמושת, מכיון שכל התחמושת נורית על מטרות אויב ידועות או משוערות. יתרון נוסף הוא, שאת עצמת האש ומשך האש הדרושים אפשר להתאים לכל מטרה ומטרה. ומטרה.

אורח זה של הנחתת אש, שהגו קל מבחינה טכנית אינו מצריך זמן רב להכנתו ותפעולו.

הרעשה-מכינה

הרעשה-מכינה נערכת לפני שעת ה-„ש“ וכרגיל קשורה היא במבצעים בעלי ממדים נרחבים. אולם ניתן להשתמש בה גם בדרג הגדוד ואפילו בדרג הפלוגה הרובאית. מטרת סוג אש זה — להחליש את התנגדותו של האויב בפני הסתערותנו, או אפילו לערער את רוחו עד כדי כך שיגלה רק התנגדות מועטת או לא יתנגד כלל. המטרות הכלולות בתכנית-האש צריך שתכלולנה: ביצורי מגן, מערכי גייסות האויב וריכוזיהם, מפקדותיו ומרכזי הקשר שלו.

באם האמצעים אינם מספיקים לעריכת הרעשה מכינה ככדה — יש לשקול אם כדאי להנחיתה בכלל — בהתחשב בכך כי הרעשה כזו עשויה לבטל את גורם ההפתעה — או שמא מוטב יהיה לרכז את האמצעים הקיימים — לצורך האש

המחפה. הרעשה מכינה קצרה אך עזה, המונחת מיד לפני ההתקפה על מטרות שנבחרו בחירה מדוקדקת, עשויה לעתים להיות בעלת ערך רב. הרעשה מכינה נורית בדרך כלל בצורת ריכוזי-אש.

אש מחפה

מטרת האש המחפה היא לשחק את כלי הנשק הקל והנשק הנגד-טנקי של האויב, העשויים לפעול נגד חיל-הרגלים המסתער שלנו בשעת התקפה או התקפת-נגד. אש מחפה יש לתכנן מראש, והיא לובשת צורת מסכי-אש או ריכוזי-אש, ותכופות — צירוף של שנים אלה. יתכן להנחיתה „לפי קריאה“ של הגייסות התוקפים, או שניתן לירותה לפי תכנית-זמנים שנקבעה מראש. כן יש להקצות קתקים (קציני תצפית קדמיים), המקושרים לתותחים שנקבעו להנחתת אש „לפי-קריאה“; הם ידאגו לפעולת-אש נגד מטרות שלא נכללו משום-מה בתכנית שהוכנה מראש.

בבחירתן של מטרות לאש-מחפה, יש להקדיש תשומת לב לכך שעמדות-אויב הנמצאות מחוץ ל„נתיב ההסתערות“, גופו, אך המסוגלות להנחית אש תכליתית על הגייסות המסתערים, תזכנה ב„טיפול“ נאות.

אש מגן

מטרת אש המגן — לשבש את הכנות האויב להתקפה ולשבור את הסתערותו באם זו מונחת. בהתאם לחלוקה זו של המשימות מחולקת אש המגן לשני סוגי-משנה, וחלוקה זו קובעת במידה רבה את בחירת המטרות. שני סוגי המשנה של אש המגן הם:

אש מגן בעומק.

אש מגן קרובה — כולל משימות אש סכנה.

תפקיד אש מגן בעומק הוא לשבש את הכנות האויב להתקפה או להתקפת-נגד ולגרום אבידות לכוחות העתודה שלו. טבעי הוא לכן, שהמטרות שתבחרנה התלונה מפקדות, מתקני קשר ועורקיו ואזורי כינוס שבעורף — מטרות שאין להן גביעה ישירה ללחימה-מקרוב.

אש מגן קרובה — תפקידה לשבור את הגלים הראשונים של התקפת האויב בקרבת קו ההתחלה או בעת ההסתערות עצמה, אחדות משימות-האש תכונה אל שטחים קרובים למדי למערך ההגנה. אותן משימות האש המכסות את שטחי הגישה המסוכנים ביותר יצוינו ע"י המפקד הרגלי כ„משימות אש-סכנה“. והנה, אין אמנם גבול גיוני למספר המשימות שניתן לקבען — ו„לרשמן“ (לטוחן) מראש בתכנית לאש מגן, אך על אנשי חיל הרגלים להבין שמשמעות אש הארטילריה (ובמיוחד הדברים אמורים לגבי אש מגן באזור הקרוב) יש לשמרן בשביל כיסוי אותם שטחי גישה שמתקבל ביותר על הדעת שישמשו להתקרבות

האויב — ושל אותם חלקי החזית שאין חיל-הרגלים יכול לכסותם כראוי בכלי הנשק שלי-עצמו. יש לזכור, כי תתכן רק משימת-אש-סכנה אחת לכל גונדה*) של ארטילריית-שדה, לכל סוללת מרגמות כבדות או סוללה של ארטילריה-בינונית הנמצאות בסיוע-ישיר. משימות אש הסכנה („ש.ה.ש.“) — ניתן לשנותן בכל עת לפי בקשתו של מפקד גדוד החי"ר. אש מגן מונחת בצורת ריכוזי-אש.

הרעשה נגדית (אש-נגד-סוללתית)

מטרת אש-נגד-סוללתית היא להשמיד או לשחק את תותחיו ומרגמותיו של האויב. זוהי פעולה מתמדת, הכוללת איסוף נתונים ועיבודם ע"י המטות ה-נ.ס. המיוחדים, נוסף לקרב-האש עצמו נגד כלי הנשק של האויב. קרה-התנהגות שיהיה נקוט בפעולה הנגד-סוללתית — האם יהיה „פעיל“ או „שקט“ — נקבע ע"י מפקד העוצבה. אורח-הפעלה „פעיל“ של האש הנגד-סוללתית עשוי להקנות עדיפות על האויב ע"י כך שאוסרים-קרב באש על כל סוללת-אויב שאוכנה. אורח ההפעלה „שקט“, לעומת זאת, מניח לך כי תאכן תחילה את המערך הארטילרי של האויב, מבלי שתגלה ע"י אשך כי מערכו זה ידוע לך ומבלי שתגרום שיעתיק את תנוחת תותחיו באופן שכאשר תפתח האש תוגבר השפעתה ע"י ההפתעה. אורחי הפעולה הנקוטים למעשה הנם לעתים קרובות בגדר של פשרה בין שתי אפשרויות קיצוניות אלו. הקו הנקוט לגבי מרגמות הנו כרגיל „פעיל“: שכן כלים אלה ממילא מוזוים תכופות, ולכן ההגבה על אשן בשביל שתהיה תכליתית חייבת לבוא מיד לאחר שאוכנו עמדותיהן.

שלבי הקרב אשר בהם תכנית-האש הנגד-סוללתית עשויה להיות מכרעת

הנם —

א. בשעת היערכות ובעת חצית קו ההתחלה.

ב. בעת התארגנות-מחדש.

ג. מיד לפני התקפת האויב וכן בעת הסתערותו.

תכנונה וניהולה של תכנית-האש הנגד-סוללתית נעשים בד"כ ברמות שלמעלה מדרג הגדוד.

משימות האש-הנגד-סוללתית מונחתות בצורת ריכוזי-אש.

אש הסדרה

מטרתה כפולה:

א. לערער את רוחו של האויב ע"י הפרעה לתנועותיו ולאספקתו, וע"י מניעת נפישה מגייסותיו.

ב. להכריח את האויב שיתפרש בעודו מרוחק מאתנו ועקב כך — יאבד זמן.

(* 2 סוללות לפי המבנה שבצה"ל.)

טנקים בהגנה בגבעות

(פרק קרב)

לויטנטנראשון קלארק ס. מאנדי

מלחמת קוריאה נקראה בשמות רבים. זו מלחמת איש הרגלים; זו מלחמתו של הפלס; זו מלחמה מסוגים שונים – לאנשים שונים. אולם דבר אחד ודאי: מעולם לא נקראה "מלחמת-השריונאי". אכן, היא הדבר כאשר היא – שעה שיכתב לבסוף הסיפור, הרי רבים מפרקים מפוארים שבו יהיו חייבים לא מעט מזהרם לפעלם של האנשים שבמפלצות הפלדה.

קרב אופיני נתרחש בחודש ספטמבר 1952 על הגבעות מס' 854 ומס' 812 שבקוריאה המזרחית (*). פני הקרקע כלל לא היו אידיאליים – מנקודת מבטו של שריונאי; כי בהשתרעם לפני עיניהם של אנשי גדוד הטנקים ה-245 יכלו הללו לראות רק הרים תלולים, סלעים, ואיפה אישם דרכים מאובקות המתפתלות כאותו מחליץ-פקקים – בעוד שהלאה צפונה, ככל שהעין יכלה להרחיק ראות, לא הבחינה אלא בעוד ועוד פסגות אדמדמות שהיו נתונות בידי צפון-קוריאניות. הקרב אשר התרחש כאן, ואשר לא במהרה ישכח מאלה שנטלו בו חלק, החל בשעה מוקדמת של ה-21 בספטמבר 1952. פלוגה "ג" מגדוד הטנקים ה-245 צירפה אותה שעה את עצמת-האש של תותחיה לנו של הדיביזיה הדרום-קוריאנית שהחזיקה בקו-ההתנגדות-הראשי. שתי מחלקות טנקים הוצבו במחופר בקו עצמו מלכתחילה; בעוד שחלקה הפנוי-עדיין של הפלוגה נמצא מעט לעבר-העורף, נכון לנוע לסיוע במקרה שיתעורר הצורך בכך. עשרת הטנקים של שתי המחלקות חולקו באופן המסומן במפה בין העמדות 1, 2, 3, ו-5; ומאוחר יותר תוגברו – ומאז החזיקו בעמדה מס' 4.

"דממת אלחוט" קוימה, אולם כל הטנקים שבעמדה מסוימת היו קשורים ביניהם ע"י טלפון חוטי. בשל הנוף המבוותר עד מאוד, היה זה בלתי אפשרי שהעמדות השונות תסתיענה אהדדי; אולם נעשה כל מאמץ למקם את הטנקים שבכל עמדה בפני עצמה באופן שיאפשר להם לכסות זה את זה באש. עתה היתה הפלוגה שנמצאה בפיקודו של קפיטן ג'והן סאלקו נכונה לכל דבר שהעתיד עלול היה לצפון בשבילה. הגייסות הצפון-קוריאניים הראו בימים שקדמו ל-21 בספטמבר התענינות גוברת והולכת בגבעות 854 ו-812. על כן, כאשר דווח בשעת ערב מוקדמת של

(* עיין פני השטח בסוף החוברת על המעטפה.

בחירת המטרות שנגדם תופעל האש המטרידה אינה קשורה במהודק בהיערכותם ופעולתם של הגייסות-הקדמיים שלנו; לכן התכנון והתיאום של אש הטרדה נעשים כרגיל בדרג החטיבה או זה הגבוה ממנו. המטרות כוללות אזורים ריכוז, מצבורים, מפקדות ומתקני קשר. האש המטרידה מונחת בצורת ריכוזים.

מסכי עשן

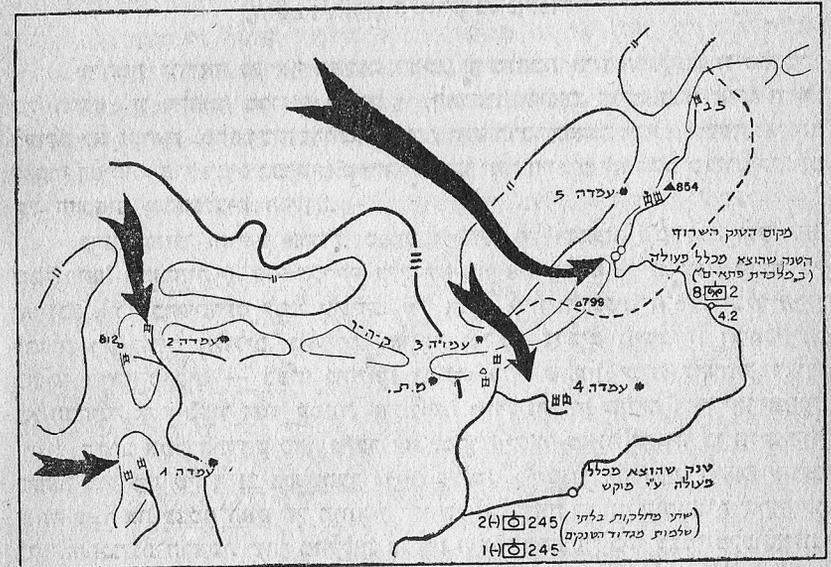
הללו מיועדים לסנוך את תצפיתו של האויב, למנוע הנחתת אש ארטילרית נצפית-ומבוקרת ואש נשק קל מכוונת, וכן למסך את תנועת גייסותנו-אנו. בתנאי מזג אויר מתאימים, מהיום מסכי-עשן צורת אש חסכונית ביותר. באם במסך-אש או בריכוז-אש הנורים בפגזי הנ"ם מכניסים אחוז ידוע של פגזי עשן, עשוי הדבר לגרוע מאפשרויות התצפית של האויב ולהגביר את הבלבול בגייסותיו. מאידך גיסא, חייבים להזהר בעת התכנון פן יסנור העשן את גייסותינו או ישבשם, בין בגזרת החזית של מפקד אותה היחידה עצמה ובין בגזרותיהן של יחידות שכנות.

סיכום

יתכן שיש מי שיפקפק אם הדברים שבסקירה זו לא נתישנו במקצת עם הנהגת השימוש בקליעים אטומיים. לאלה הייתי משיב ב"לאו בלמד רבתי". הצורך בתכנית-אש מסיעת ישאר תמיד בעינו; ואם גם טיפוס-הנשק וסוגי היחידות עלולים להשתנות – הרי יוסיפו להתקיים אותו התפקיד ואותם תחומי האחריות, והצורך באותם סוגי האש עצמם בכדי לתמוך בגייסות בכל אחד משלבי הקרב. למעשה, האם שונה הדבר עקרונית, אם אש נגד-סוללתית מונחת ע"י רגיימנט תותחים-בינוניים או ע"י "תותח-אטומי" יחיד? הדבר החשוב באמת הוא – שבעתיד עוד יגבר-וילך הצורך יותר מאי-פעם כי כל מפקד-רגלים ידע היטב את תפקידו ותחומי אחריותו בקביעת תכנית-האש שלו.

ד-21 על גישושי אויב בקרבת עמדה מס' 2, לא גרם הדבר לכל התרגשות בלתי רגילה, אם כי הכל הועמדו במצב-הכן לפעולה.

במשך שעות החשיכה המוקדמות הטיחה ארטילרית האויב נפח-אש כבד במיוחד על שתי הגבעות; ובאותה עת עצמה התקבלו במוצב הפיקוד של פלוגת הטנקים הודעות על התקפות אויב, בעצמה פלוגתית, על גבעה 812, שבין עמדות 1 ו-2. לאחר פחות ממצצית השעה של הפגזה ע"י האויב הושמד הקשר הטלפוני

מקרא:
 □ מחלקה 854
 ▲ עמדה 854
 ← התקפה צפון-קוריאנית מרגעות 4.2 אינץ'
 ○ קהר-קו התנגדות ראשי
 ■ ענק
 ⊕ עמדה

לעמדות מס' 2 ו-5, ולשעה 0230 נותק הקשר הטלפוני בין עמדת הפיקוד של הפלוגה וכל עמדות-הירי שלה. "דממת האלחוט" בוטלה כאשר יצאו הטלפונים מכלל שימוש, וכשנתברר כי שני גדודי אויב עלו נחילים-נחילים על גוש הקרקע הנישא שבגבעה 854 במרכזו, לאחר שערכו תחילה התקפת הסחה על גבעה 812. ארטילריה אמריקאית החלה יורקת אשה, מלמעלה, על ראשי המתקיפים; בעוד שאש הטנקים, ממוצביהם שבחרו היטב הגדילה את ההרג.

הידיעות הראשונות היו דלות, וזאת בראש וראשונה מחמת שתי עובדות — ניתוק הקשר החוטי והקושי הטבעי שנבע משוני הלשונות שבין הטנקאים לגייסות הדרום-קוריאניים להם היו מסייעים. על כל פנים, קפיטן סאלקו שלח התראת

כוננות לאלה מהטנקים שלו שטרם הוכנסו לקו; ומפקד גדוד הטנקים ה-245, קולונל-לויטננט צ'ארלס וו. וולסון, הורה לפלוגה "א" להתכונן להפעלה אפשרית באזורה של פלוגה "ג".

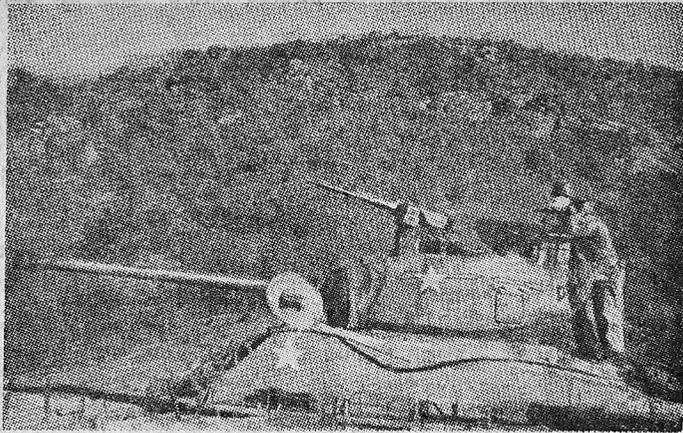
אולם הפרשה בשלמותה תסופר בצורה הטובה ביותר אם נתבונן בעמדות-הירי השונות, עמדה-עמדה, ונספר את חלקה של כל אחת מהן בקרב שהתפתח והלך במהירות.

עמדה מס' 1 שליד גבעה 812, היתה זו בין ארבע העמדות המקוריות שנפגעה פחות מן השאר. בעמדה זו היו מוצבים שני טנקים ממחלקתו של לויט. מאלקולם אי. גיבנס; והם קיבלו את מלוא-חלקם מההפגזה הכבדה שקדמה להתקפה. כוחות רגלים שבעמדה זו הותקפו בתחילת הערב ע"י שתי מחלקות של האויב, אולם פרט להסתננויות יחידים לא הצליחו הצפון-קוריאנים לפרוץ בנקודה זו את קו ההתנגדות הראשי.

עמדה מס' 2 שהוחזקה ע"י שני הטנקים של יתרת מחלקתו של לויט. גיבנס, לא זכתה למול כה רב. בזמן ההתקפה נמצאו בעמדה מס' 2 הן לויט. גיבנס והן סגן מפקד הפלוגה לויט. פאטריק ה. לינטש. ארטילריה צפון-קוריאנית החלה להפגין את עמדתם בשעה 1800 ב-21 בספטמבר. אחרי כן באה התקפת רגלים ולשעה 2100 הגיע האויב לראש גבעה 812. זרקורים אמריקאיים שסיפקו עד אז "אור-ירח" מלאכותי כובו; ובחשיכה המוחלטת שהשתררה היה בלתי אפשרי להבדיל בין אויב לידיד. אש נשק קל עזה נקבה את החשיכה בכל העברים מטוחים קרובים. שני הלויטננטים ידעו כי באחד הבונקרים הסמוכים נמצא צופה-ארטילרי-קדומני; כן ירדו מהטנקים ונעו קדימה ברגל כדי להקים אתו מגע ולברר לעצמם המצב מהו, בכדי שיוכלו להיטיב להפעיל את אש טנקיהם.

הם התקדמו בזהירות ובאטיות מרחק קטן כשלפתע גרף פרוץ-אש-מקלע את שני הקצינים, כשהוא פוצע את שניהם באופן חמור ברגליהם. שניהם נפלו, חסרי יכולת ללכת. אש האויב הוסיפה להרים קילוחי אבק בסמוך להם, ורימוני-יד עפו לתוך המחסה הדל לתוכו התגלגלו השנים. גם לויט. לינטש וגם לויט. גיבנס הרימו רימונים שנפלו לתוך מחסם והשליכום חזרה על הצפון-קוריאנים. לבסוף הצליח לויט. לינטש, אם כי היה פצוע וסבל כאבים קשים, לזחול דרך האש ולהגיע לבונקר כדי להשיג עזרה בשביל לויט. גיבנס. שני רגלים אמריקאיים מרגימנט הרגלים ה-279 שנמצאו בעמדה סמוכה ליחידה הדרום קוריאנית, יצאו מיד ממחפם כדי להכניס את לויט. גיבנס; אולם אחד מהם נהרג בכרד האש והאחר נפצע. שני רגלים נוספים מה-279 עשו נסיון שני לחלץ את לויט. גיבנס והם הצליחו להכניסו לבונקר שלהם.

בשעה 0100 הוזמנה הנחתת אש ארטילרית אמריקאית, בפגזים בעלי מרעום קורבה, על עמדה מס' 2 והלחימה שם נמשכה ללא הפוגה, בטוחי רימוני-יד. הרגלים

טנק בעמדת־חובה

סמל גראג, שעדיין לא הקים מחדש כל קשר עם מפקדתו, נשאר בעמדתו והוסיף לנהל את הקרב — שהשתולל בקרבה יתרה אליו, לעתים עד למרחק של עשרה מטרים מעמדות הטנקים.

תקרית קוך

על עמדה מס' 5 שבפיקודו של לויט, דויד ס. קוך עבר מה שהיה קרוב לודאי, הלחימה העזה ביותר שבכל אותו פרק זמן; כיון ששם הפעיל האויב את מאמצו העיקרי. היות ונמצאו יושבים על ראש היעד העיקרי של האויב, גבעה 854, יכלו הטנקים שבעמדה 5 לשלוט באשם על כל האזור שמסביב. הקרב החל שם בשעה 2030 ב־21 לספטמבר, בסדרת התקפות גישוש קטנות, שעד שעה 2145 נהדפו כולן.

בשעה 2400 נראתה פלוגת אויב המתקרבת ממדרונות גבעה 799 לעבר גבעה 854. שני הטנקים שמשמאל ל־854 ליד עמדה 5 פתחו באש ממקלעיהם בעוד שאש ארטילריה ומרגמות של הצפוניים החלה להנתך עליהם בנפח הגובר והולך בהתמדה. שני אנשים מצותות הטנקים נפצעו ע"י אש זו, והטנקים הוכרחו, "להתכפר" לשם הגנה. האויב המשיך להתקרב לעמדה, כשהוא סובל אמנם אבידות כבדות אולם ממשיך לנוע וליקרב עד שהסתגן לעמדת הטנקים.

חיילים צפון־קוריאניים טיפסו ועלו על הטנקים, סתמו את מתקני הראיה, פוצצו מטענים־חלולים, וניסו לסתום את קני התותחים בני ה־76 מ"מ ולפקוק את המקלעים בעלי הקוטר של 0.30 הצמודים לתותחי הטנקים — בהתאמצם להשתיק את אש הטנקים. הטנקים ירו זה על זה, בסובבם את צריחיהם על מנת להפיל

שבבונקרים והטנקים הסמוכים ירו במשך הלילה זה על עמדתו של זה כדי לא לתת לאויב לקרב אליהן. לבסוף, עם האר היום, נסוגו הצפון־קוריאניים לתוך הפירות סמוכות בהן היו עתה נתונים לכתישת אש הטנקים ונשק הסיוע של הרגלים. חייל דרום־קוריאני, לאחר שמשך אליו את תשומת לבו של הטנק הקרוב אליו ביותר, החל לאכזב־מדויק את עמדות האויב ולסמנן ע"י ירית קליעים־נותבים מרובהו; והטנק שיתף אתו פעולה והריק פגזים בני 76 מ"מ לתוך מקלטי האויב. הירי שנורה באורח זה לתוך עמדה אחת הביא לתוצאה־מאומתת של 37 חיילי אויב הרוגים.

כשעלה שחר ה־22 בספטמבר החלו שלושה טנקים שבפיקודו של רב סמל הומר אי. קואן לנוע קדימה לתגבור הגייסות שעל גבעה 812. נגמ"ש שניסה ליסוע על העמדה בעקבות הטנקים בשביל לחלץ 25 — 30 פצועים שהיו שם אולץ להסוג כיון שהאויב המטיר על השטח אש מרגמות. אולם לויט. פאול א. הילטי מפלוגה "א", אשר התקדמה לסיועה של פלוגה "ג", התנדב להתקדם שוב בנגמ"ש והוא הצליח לבצע שתי נסיעות בהן פינה את כל הפצועים. כאשר התקדמו טנקי התגבורת, נסוגה פלוגה צפון־קוריאנית שהיתה נערכת־מחדש לצורך התקפה מחדשת; והמגע נשבר מאז, פרט ליריות צלפים. רב סמל קואן נשאר כל היום על המוצב כשהוא גם מאבטח אותו באש וגם פועל כתחנת־מסר־אלחוטית בשביל הטנקים שבעמדות 1, 2, ו־5. גבעה 812 הוחזקה עתה בטוחות.

עמדה מס' 3 דרומית מערבית לגבעה 854, הוחזקה ע"י שני טנקים שנמצאו בפיקודו של רב־סמל זאק ס. גראג. גם עמדה זו ספגה אש ארטילרית ומרגמות של האויב במשך שעות הערב המוקדמות של ה־21 בספטמבר ובעקבותיה באו מספר גישושי אויב, שנהדפו. קרב אש נוסף התלקח לזמן קצר בשעה 2115; ואחרי כן, בשעה 2130, הטילו הגייסות הצפון־קוריאניים את ריכוז האש הכבד ביותר שניחת אי־פעם על עמדה מס' 3. מיד בעקבותיו של זה באה הסתערות רגלים נוספת שאילצה את החיילים הדרום־קוריאניים להסוג. רב־סמל גראג התקשר באמצעות האלחוט עם קפיטן סאלקו, וצווה על ידו להציב את הטנקים שלו באופן שיאפשר סיוע הדדי — ולהחזיק מעמד.

זמן קצר לאחר החלפת התשדרות בין רב־סמל גראג וקפיטן סלאקו, אבד קשר האלחוט עם עמדה מס' 3, משום שמחמת האש הכבדה הושמדו המשושות (אנטנות) שעל שני הטנקים של רב־סמל גראג.

הקרב המשיך להשתולל אולם בעזרת אותם דרום־קוריאנים מועטים שנמצאו עדיין בעמדה — וע"י שעברו אל עמדות־חליפין שנבחרו לפני כן — עלה בידי הטנקים להחזיק מעמד בפני התקפות אויב חוזרות ונשנות. לקראת הבוקר הצטרפו לטנקאים חיילים אמריקאיים מעמדת תצפית סמוכה שנשטפה לפי דברי החבורה; מעמדת־התצפית נפרץ קו ההתנגדות הראשי בין עמדות 3 ו־4 ע"י האויב. אולם רב

מעליהם את חיילי האויב. הלחימה השתוללה כל הלילה לאחר שהאויב הגביר את כוח-ההסתערות שלו עד לעצמה גדודית. אור-היום של ה-22 לחודש גילה צפון-קוריאניים הנמצאים על-כף-סביבות הטנקים והשולטים על ראש הגבעה. הרגלים שבמערך ההגנה נאלצו להסתלק מקו הרכס — אך הטנקים החזיקו מעמד. חייל צפון-קוריאני אחד נראה יורה מהמקלע 0.50 שעל צריחו של אחד הטנקים. הוא נורה והופל ע"י אש מהטנק האחר.

הטנק השלישי שבעמדה מס' 5, שהיה בפיקודו של סמל יוג'ין גי. גראגור, נמצא כ-100 מטר מצפון לשני הטנקים האחרים והיה נתון גם הוא בקשיים חמורים. גדוד אויב הקיף את האזור, ואש הארטילריה הניתכת הכריחה גם טנק זה „להתכפרת". כתף-הגבעה הצר עליו עמד הטנק הוחלש ע"י גשמים כבדים והחל להתפורר. מפקד הטנק — שגם קשר האלחוט שלו אבד כתוצאה ממשושה (אנטנה) שנהרסה — לא הבחין בשום דבר פרט לגייסות צפון-קוריאניים שעה שפתח לרגע כדי סדק את מגופת צריחו. הוא הורה לנהג לגלוש במורד הגבעה אל עמדת שני הטנקים האחרים. אם כי הדרך היתה צרה עד מאוד, ומעברה האחד תהום תלולה, בכל זאת הצליח הנהג לתמרן את הטנק במורד עד אל סמוך לאזור בו נמצאו שני הטנקים האחרים. אולם מפקד הטנק לא יכול היה לראות דבר, מלבד גייסות אויבים; ולכן המשיך לרדת עד לרגלי הגבעה שם הצטרף למחלקתו של לויט. בארני ה. קאנגלה מפלוגה „א" — שהיתה מתכוננת לחלץ את הטנקים של לויט. קוך שבעמדה מס' 5.

בינתיים השגיח לויט. קוך בטנק של סמל גראגור המפלס דרכו תוך קרב במורד הגבעה המוחזקת בידי האויב. לזמן זה כבר נתרסקה עמדתו מכל סיוע רגלי, והיא הפכה לבלתי-ניתנת להחזקה. הוא פקד על נהגו להתכונן לנוע במורד הגבעה בעקבות הטנק הראשון הנ"ל. בנסעו מרחק-מה אחורה על מנת לחבוט בטנק השני כדי למשוך את תשומת לבו לפעולה שהוא עומד לבצע, החל לויט. קוך את הירידה בשביל הצר, בהטילו אשו על הגייסות הצפון-קוריאניים שהיו מנסים לגבש את אחיזתם בגבעה. הטנק השני החל גם הוא לנוע במורד הגבעה, אולם במורד התלול פסק המצמד שלו מלפעול, והוא נאלץ להיעצר.

הטנק של לויט. קוך הספיק לעבור כ-800 מטר כאשר נפגע ע"י פגז בזוקה של האויב. פרצה בו דליקה שמתקני כיבוי האש הקבועים בו לא הצליחו לכבותה. לויט. קוך הורה לצותו לנטוש את הטנק, והם עשו דרכם בתוך ברד אש-אויב עד לעיקול בדרך, מקום בו שכבת קרקע גבוהה שלצד הדרך נתנה מחפה לזמן-מה. צפון-קוריאנים שנמצאו הישר מעל הטנקאים ש„נקלפו" משריונם, פתחו באש; ואם כי זוית הירידה של אותה שפת דרך גבוהה נתנה מחפה לרגע-חולף, הבין לויט. קוך שיש להביא במהירות את צותו למקום מבטחים. הדרך היחידה בשביל להסתלק היתה לקפוץ מעל לצוק-המורד שבעברה האחר של הדרך; לשם כך צריך

היה להנתק תחילה ממקום המחפה שלהם, שבעבר הזה של הדרך, בו רבצו צפופים בחסות שפת הדרך המתרוממת. לאחר שהסביר את התמרון הנחוץ, ביצע לויט. קוך ראשון את חצית הדרך מצד אל צד ואת הקפיצה למטה, וצותו בעקבותיו — כשהם מטילים עצמם מן הצוק. כולם הצליחו לחצות את הדרך, אבל אחד מאנשי הצות שבר את רגלו בשעת הנפילה. לויט. קוך ואחד מאנשיו נשאו אתם את האיש הפצוע בעוד שיתר אנשי הצות נעו ויצאו אל מחוץ לאזור הסכנה המידית. אש מרגמות האויב והנשק הקל שלו הומטרה על שלושת הטנקאים, אבל עלה בידם לעשות דרכם בירדם קרוב ל-200 מטר במדרון התלול, עד למקום בו פגשו ברגלים צפון-קוריאניים הנערכים להתקפת-נגד על הגבעה.

סיכום החשבון

בנקודה בה נמצא הטנק שנעצר בגלל המצמד המקולקל, החמיר המצב והלך בהתמדה. הטנק לחם נואשות בצפון-קוריאניים כאשר חדר פגז בזוקה לצריחו והרג את המפקד. חובש שנמצא בטנק פתח את המגופה אך נהרג בצרור תת-מקלע. מספר רימוני יד צפון-קוריאניים הושלכו אז מבעד למגופה הפתוחה, אך אנשי הצות הנותרים הצליחו להטילם החוצה לפני שהתפוצצו — ואח"כ עלה בידם לסגור את המגופה. הצפון-קוריאניים כינו צרורות-מקלע אחדים אל החור שנגרם ע"י פגז הבזוקה, בעוד שבפנים הטנק ניסה איש צות להחזיק כובע-פלדה מעל לחור כדי לעצור את האש.

התותחן ניסה להסתלק מהטנק ש„נלכד", אך הוא „הועף" לארץ מיד משיצא. חיילים צפון-קוריאניים דקרו אותו בכידון, סחבו אותו לעבר הטנק, ולאחר שלקחו את אקדחו השאירוהו, בחשבם אותו למת. אולם למרות פצעים מכאיבים הצליח התותחן להתגלגל אל מתחת לטנק מקום שם נשאר במשך שעות מספר מבלי שיראוהו.

החלק היחיד מפלוגה „ג" שלא היה נתון בקרב — מחלקתו של לויט. קאנגלה אליה הצטרף הטנק של סמל גראגור, — היה אותה שעה למטה, לרגלי הגבעה, מתכונן לנוע לחילוץ כוחו החבוט של לויט. קוך.

יחידות-משנה מהצבא הדרום-קוריאני היו צריכות לבצע התקפת-נגד בעת ובעונה אחת עם מאמץ החילוץ של המחלקה מפלוגה „ג"; אולם הקשר של קפיטן סא-לקו עם הכוח הדרום-קוריאני לא פעל ולכן הורה זה ללויט. קאנגלה להתקדם לעמדה מס' 5 באופן בלתי תלוי.

לויט. קאנגלה זו, וכשהתקרבו הטנקים הקדמיים שלו לעמדת המרגמות בנות 4.2 האי-נץ', ראה את הרגמים עסוקים בקרב אש עם גייסות צפון-קוריאניים שפילסו לעצמם דרך לעורף. הצטרפות אש הטנקים לקרב נתגלתה כנקודת מפנה — והצפוניים נסוגו, בעוד הטנקים נעים במעלה המדרון.

קוריאנית. השעה היתה 1600 ב־22 לחודש. משימתו של לויט. באקוויט היתה להתקדם מעמדה מס' 4 אל גבעה 854, אולם לאחר שנעשו נסיונות אחדים הוברר בבטחה כי פני הקרקע הם כאלה שהטנקים לא היו מסוגלים לבצע את העליה מהמקומות בהם נמצאו. בשעה 1610 דווח כי גבעה 854 נלכדה בידי הגייסות הדרום־קוריאניים; לכן ארגן לויט. באקוויט את כוחו על עמדה מס' 4 באופן שיאפשר לו להדוף באש כל התקפת נגד אפשרית מצד האויב על גבעה 854.

כוח-עמידה וכושר-התמד

התקפת הנגד לה חיכו, לא התממשה; והקרב בעד גבעה 854 נסתיים. היתה זו התנגשות עזה, הן על 854 והן על 812, אם כי נמשכה פחות מ־24 שעות. הטנקים של פלוגה „ג“, בסיועם של אלה מפלוגה „א“, עמדו במבחן עמידה נאה; ואם כי פעלו בשטח אשר טיבו הגביל חמורות את כושר התמרון שלהם, היה ביכולתם לספק עצמת־אש חיונית, ו„כוח־התמד“, במקום ובשעה שהללו היו נחוצים ביותר. הפעלתם רבת היזמה, הן בהגנת מערך־העמדות והן בהתקפת הנגד שלאחר מכן, נתגלו כגורם ראשון־במעלה שתרם להצלחת המבצע.

בנועם ביוניקים־לסירוגין במקומות בהם פני הקרקע אפשרו זאת, נתקלו טנקים של הכיתה הראשונה בטנק השרוף של לויט. קוך שהיה חוסם את השביל. שנים מאנשי הצות של הטנק המוליך ירדו אל הקרקע והתקדמו אל הטנק השרוף, מקום שם הגיעו למסקנה כי אין בו פצועים. כאשר ניסו שני האנשים לחזור לטנק שלהם נלכדו בפרץ־אש אויר, ונפצעו. שאר אנשי הצות של הטנק המוליך שדרכו נחסמה כנ"ל, ירדו לקרקע כדי להגיש להם עזרה, אולם לנוכח האש העזה נאלצו להפשי מחסה, בלקחם את הפצועים אתם. אש־אויב נמשכת מנעה אותם מלחזור לטנק שלהם; על כן נסוגו כולם, מלבד אחד עד לטנק העורפי שבשדרה. האדם שנשאר, אשר גם הוא נפצע, עלה בידו לזחול לתוך תעלה, מקום שם נשאר תחת מחפה במשך שמונה שעות עד שהצילוהו.

לזמן זה החלה גם הכיתה השנייה ממחלקתו של לויט. קאנגלה לנוע במעלה הדרך שבסמוך לעמדות המרגמות בנות 4.2 האינץ', כאשר נפגע הטנק המוליך במקושי. הטנק שבעקבותיו חיפה בהצלחה על הטנק שנפגע, ומנע את הצפון־קוריאניים מלבצע הסתערות ישירה עליו.

הטנק של לויט. קאנגלה, עם הטנק היחיד שנותר מהכיתה הראשונה, נעו לסירוגין וירו לעבר גבעה 854 בפלסם לעצמם בהדרגה דרך קדימה. כאשר לויט. קאנגלה הגיע לטנק הנטוש של הכיתה הראשונה שחסם את השביל, ירד אל הקרקע וטיפס לתוך תא הנהג של הטנק הנטוש כדי להניעו ולסלקו מנתיב ההתקדמות. אולם הוא הבחין במלכודת־פתאים, לא־מ־המשוכללות, עשויות מרימוני־יד, שחוברו למנופי ההגוי ולמצמד. סמל דרום־קוריאני, מאנשי כוח התקפת־הנגד אשר נע עתה למעלה, טיפס לתוך הטנק, נטרל את הרימונים והגישם ללויט. קאנגלה אשר השליכם אל מעבר לצוק שלצד הדרך.

משהושלמה מלאכה זו, הועברה תחמושת הטנק הנטוש לטנק של לויט. קאנגלה ואחרי שהכיתה הצליחה לדהוף את הטנק השרוף ולהפילו מן הצוק, המשיך לויט. קאנגלה בהתקדמותו במעלה הגבעה.

בהמשך התקדמותה של הכיתה הראשונה, נתקלה היא באותו טנק שנאלץ לעצור בגלל המצמד המקולקל. הוא נמצא עדיין לוחם אבל היה הכרח מוחלט בכך כי הפצועים יועברו ממנו לשם טיפול. לויט. קאנגלה דאג לכך כי יוטענו על גבי הטנק שלרעצמו ושלחם לאזור הכינוס של הפלוגה, כיון שנודע לו כי כוח חילוץ בן שלושה טנקים, בפיקודו של לויט. בראקסטון ק. קולינס מפלוגה „א“, נמצא גם הוא בדרכו לעמדה מס' 5, כאשר שלושת טנקים אלו הגיעו, נתן לויט. קאנגלה תדריך ללויט. קולינס על המצב, ואחרי כן, בפעלו בהתאם לפקודה שקיבל, חזר לאזור הכינוס של הפלוגה כשהפיקוד נשאר בידי לויט. קולינס.

עתה החלה עמדה מס' 4 נוטלת חלק פעיל בהתרחשות; שכן היה זה מנקודה זו שלויט. וויליאם ג'. באקוויט פתח במתן סיוע האש שלו להתקפת־הנגד הדרום־

מדף הספרים

כללי

The Red Army : Edited by B. H. Liddell-Hart. Harcourt, Brace & Co, New-York, 480 pp., \$ 6.00.

חכם המלחמה הבריטי הנודע, לידל-הארט, פנה אל 31 ברי-סמכא בעניני הצבא הסובאטי, בני אומות שונות, ובקשם לחוות דעה על בחינות מסוימות בצבא זה. התוצאה — קובץ הערוך על ידיו, והמעניק למתענין ידיעות רבות. בסיכומו, מנסה הקובץ לענות על השאלה: מהי איכותו של הצבא הסובאטי כיום?

יבשה

Heinz Guderian : Panzer-Marsch! Adapted By Brigadier General O. Kunzel, German Army, Retired. Schild-Verlag, Gmbh, Munich, Germany 244 pp.

מחמת מותו, לא סיים הגנרל גודאריאן, אחד מאלופי השריון הגרמניים, את ספרו על תפעול השריון; הספר נכתב לאור לקחיו האישיים במלחמה ה-2, ונועד להתוות קוים-מנחים לחיל-השריון המתחדש של גרמניה. השלים את הספר, לפי טיוטות ורשימות של הנפטר, הגנ' קינזל.

הספר דן בתפעול יחידות שריון עד לגודל של גדוד; ניתנים בו עקרונות כלליים בלחמת שריון בתנאים רגילים ובתנאי חורף, בוק, מדבר, לילה וערפל, ונדונה בו בעית שיתוף-הפעולה עם חילות אחרים. ספר רב ערך ביותר למפקד יחידת טנקים. לשונו — גרמנית.

ים

Ship 16 — The Story of the German Raider Atlantis : Ulrich Mohr As told to A. V. Sellwood. John Day Co. N. Y. 300 pp., Ill \$ 4.00

מעשה בעוד פושטת גרמנית במלחמה ה-2 — „אטלנטיס” שמה. זו הטביעה 22 אניות סוחר, במשך שנתיים ימים, בהן שהתה בים בלא לחזור אל נמלה — שיא נדיר ביותר. לא זו בלבד שסיפקה לעצמה מזונות, מים ודלק מאניות הסוחר שהטביעה — רק לאחר שהתרתה בהן הטביעה אותן — אלא שתדלקה צוללות גרמניות בלב ים, ופעם אחת תדלקה אף את אנית-המערכה „שיר”. היא טובעה על ידי סירת בריטית בעודה מתדלקת צוללת גרמנית. המספר הוא אחד מקציניה.

שליחות עלומה

פרקי מבצעים מיוחדים במערכות ה„הגנה”

מאת

מאיר מרדור (מוניה)

למרחב:

אלו הן פרשיות חשובות לתולדות הארץ בשנים האחרונות — הכתובות בבהירות, בפשטות ו„מותחות” כסיפורי-בלשים.

... קורות טביעתה של „פאטריה” רואות בזה אור בפעם הראשונה ובכך נשפך אור על פרק זה, נורא ההוד במלחמת העליה.

דבר השבוע:

הספר „שליחות עלומה” נימנה על אותם ספרים נדירים שאתה נוטל לידך לדפדוף קל, כביכול, ושוב אינך מניח אותם אלא מקץ שעות קריאה רבות. זהו ספר מאלף ומחנך. המרים מעט את הלוט מעל פרשיות עלומות שקבעו במידה רבה את גורלה של מדינתנו.

חרות:

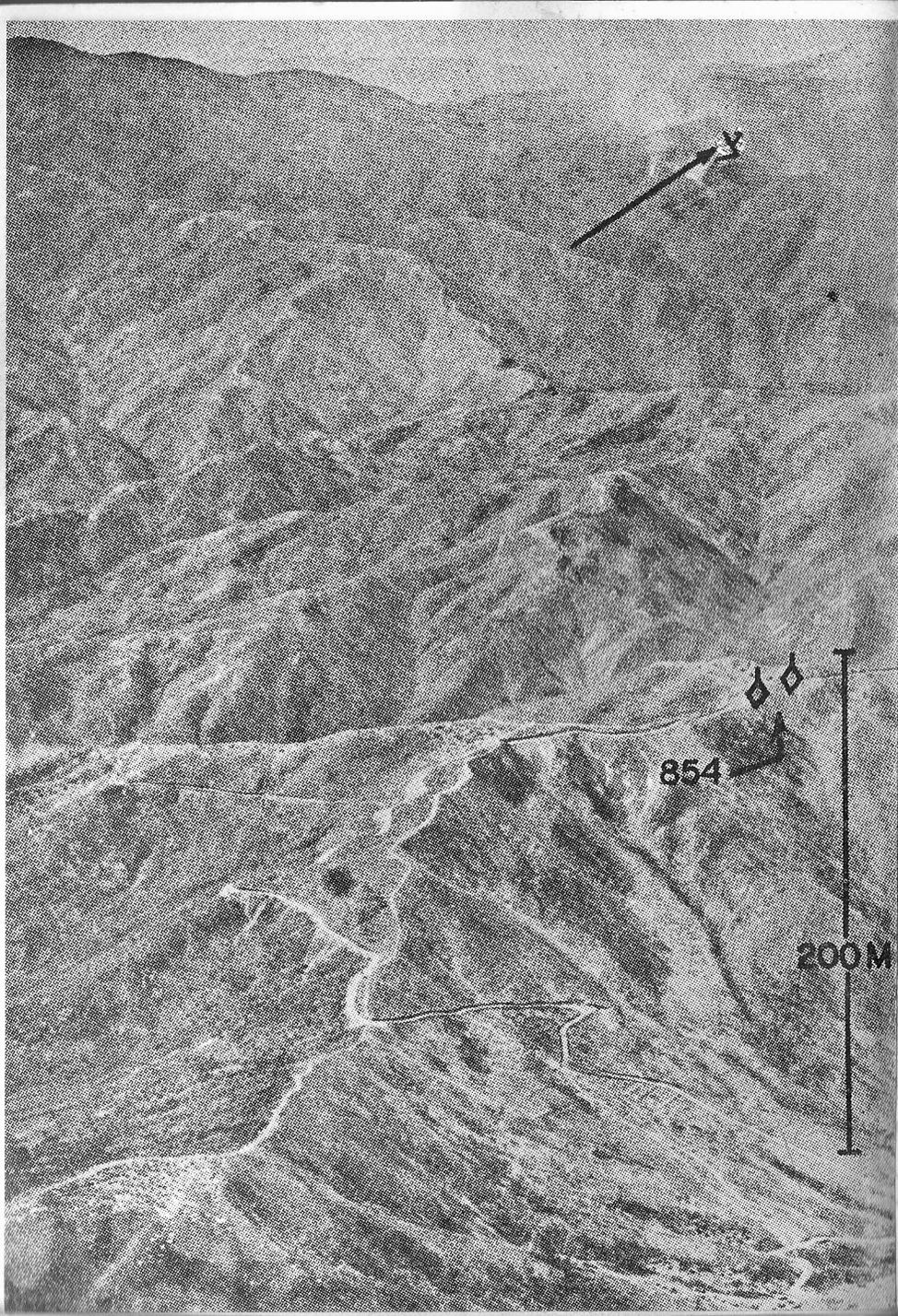
יש בספרו של מאיר מרדור משהו שונה מספריהם של חברי ה„הגנה” שהופיעו עד כה... פרשיות מענינות רבות מתגלות בספר מרתק זה...

ידיעות אחרונות:

בפעם הראשונה מתרומם צעיף המסתורין מעל הפו"ם... הפעולות המתוארות בספר הן כה רב-גוניות, והמעללים כה פנטסטיים שללא ספק — זהו אחד הספרים המעניינים מכל הספרות הענפה שהופיעה אצלנו בסדרה „עתה מותר לגלות”.

המהדורה הראשונה אזלה.

מהדורה ב' תופיע ב-1 ביוני.

פורצי השערים

סיפור קורותיה של עליה ביח

מאת

ב. חבט

הרקע לספר זה הוא שיחזור המדויק, ככל האפשר, של פרשות ההעפלה בשנים 1934–1943 בתנאי המחתרת וסערות הזמן.

בספר זה נעשה נסיון לרכו באפיק אחד את כל אותם הפלגים, אשר פלסו דרכים שונות במחתרת למחוז הפצם האחד – לארץ-ישראל.

חלוצי ישראל והמונני החותרים להצלה הם המהוים את יריעת הספר. וגבוריו הם כל מי שנתן יד, במישורים או בעקיפים, לפסיפס מפעל ההעפלה, ספוג הצער, היסורים והאכזבות ורווה העמל, ההוד והקרבת.

בין דפיו מכונסים רוב הגרעינים הראשונים והיסודות הרעיוניים והמוסריים, שהגיעו אותו נחשול כביר של עלית-המונים, אשר פריץ בכוח-אדירים כתום המלחמה.

חבורה מכין פעילי-ההעפלה יזמו את חיבורו של הספר והוא נכתב בשיתופם המלא.

דואר רשמי

צמח חיים

168281/ק

שד' ירושלים 103

15'

טופס הזמנה
100 שעות לפואין

לכ
"מערכות"
תל-אביב, הקריה רח' ג' מס' 1

הנדון: ספרו של קולונל ר. הנריקס
100 שעות לפואין

אני מנוי על "מערכות" ומבקש לשלוח אלי הספר הנ"ל לפי הכתובה:

שם שם משפחה רחוב ומספר הבית עיר
רצ"ב אני מעביר התמורה בסך 2.200 ל"י בהמתאת דואר/מת"ש/כמוזמן.

תאריך חתימה

אל: כות"ש *

מאת:

אני, הח"מ נותן בזה הוראה בלתי חוזרת למת"ש, לנכות ממשכורתך סך ..... ל"י, בתשלומים חדשיים, של ..... ל"י, בהתאם לפקודת מטכ"ל מס' 37.0108, ולהעביר סכומים אלה לזכות "מערכות".

הנני מסכים, שבמקרה ואפרוש מן השירות לפני השלמת הניכויים עד לסך של ..... ל"י, ינוכה העודף ממשכורתך האחרונה או מכל סכום אחר שיגיע לי ממנהל התשלומים בעת פרישתך מן השירות. המחאה זו היא החלטית ובלתי-חוזרת, הואיל והיא נוגעת בזכויות צד שלישי.

תאריך חתימה

מס' אישי דרגה שם שם פרטי
(נא לרשום את הפרטים האישיים בכתב ברור).

שלח טופס זה ל"מערכות".

טופס חתימה לאנשי צבא קבע - "מערכות" ו"צקלון"

לכבוד
"מערכות"

תל-אביב, הקריה רח' ג' מס' 1

הריני מבקש בזה להיות מנוי על "מערכות" ו"צקלון".
רצ"ב 2.500 ל"י בהמתאה למת"ש.
נא לשלוח את החוברות לפי הכתובת:

.....
.....

חתימה

מס' אישי דרגה שם שם משפחה

טופס הצהרה למת"ש

אל: כות"ש (שלח גם טופס זה ל"מערכות")
מאת:

אני, הח"מ נותן בזה הוראה בלתי חוזרת למת"ש לנכות ממשכורתך סך 2.500 ל"י לשנה, בשני שיעורים שווים של 1.250 לשנה, עד הודעה חדשה, או עד לשחרוריך משירות קבע, בהתאם לפקודת מטכ"ל 37.0108, ולהעביר סכומים אלה לזכות מערכת "מערכות".

הנני מסכים שבמקרה ואפרוש מן השירות לפני השלמת הניכויים המגיעים ממני, ינוכה העודף ממשכורתך האחרונה או מכל סכום שיגיע לי ממנהל התשלומים בעת פרישתך מן השירות. המחאה זו היא החלטית ובלתי-חוזרת, הואיל והיא נוגעת בזכויות צד שלישי.

תאריך חתימה

מס' אישי דרגה שם שם משפחה

אל: מנויי „מערכות“

הנדון: ספרו של קולונל הנריקס
100 שעות לסואץ

הספר הנ"ל עומד להופיע בימים הקרובים, בתרגום עברי, בהוצאת „קרית-ספר“ — ירושלים.

מחברו, קולונל ר. הנריקס, בר סמכא צבאי וסופר מוכשר, שיצא לישראל מיד עם פרוץ מלחמת-סיני, סייר בשדות הקרב, נפגש עם מפקדים ולוחמים, ראשי המדינה והצבא — סיכם מסע מאה השעות ולקחיו בספרו זה, שהופיע תוך זמן קצר במספר מהדורות באנגליה, ארצות-הברית וצרפת.

מחירו 3.400 ל"י, לפי הסדר מיוחד עם הוצאת „קרית-ספר“, נוכל לאפשר למנויינו לרכשו במחיר 2.200 ל"י בלבד. במידה ואתה מנוי, ומעונין לרכוש ספר זה, אנא מלא הטופס המתאים ושלחתי בצרוף המחאת דואר (אנשי צבא קבע — המחאה למת"ש) או כל המחאה שהיא.

אם אינך מנוי עדיין, ניתנת לך בזאת האפשרות להמנות על מקבלי „מערכות“ (טופסים מצורפים) ותוכל לרכוש ספרו של הנריקס וכן ספרים נוספים בתנאים מיוחדים.

הזמנות מתקבלות באמצעות הדואר עד ה-15.6.57. הספרים ישלחו לחותמים עד ה-25.6.57. אנא הזדרזו ושלה הזמנתך.

בברכה
מונהלת „מערכות“